

DARBININKAS

LV NO. 52

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

TRĘČIADENIS - WEDNESDAY, RUGPIJTIS - AUG. 12, 1970

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTU

Vokietijos - Rusijos nepuolimo sutartis pasirašyta

V. Vokietija ir Rusija jau sutarė ir parafavo (derybinių iniciatavimų ant sutarto teksto padėjo) sutartį, atsikardamos nuo jėgos panaudojimo ginčus sprendžiant. Kanceleris Brandtas šį trečiadienį sutartį pasirašys Maskvoje ir ten išbus visą parą, kurią panaudos ir pasitarimams su Kosyginu bei Gromyko. Brežnevą greičiausiai nesimaisys, nes jis nėra vyriausybės narys.

Sutarties tekstas dar nežinomas, bet NYT prisipyręs dvi dienas įtaigavo, kad su-

Budžetą nesiseka subalansuoti

Prez. Nixonas jau du savaitgalius yra skyręs pasitarimams su patarėjais: dėl 1971 biudžeto suplanavimo. Jau seniai aišku, kad 1970 biudžetas bus su deficitu, dabar jau matoma, kad nebus galima suvesti galo su galu ir 1971 biudžetą.

Priežastis nurodoma ši: kongresas iki šiol nereagavo į prezidento prašymą pakelti kai kurias rinkliavas ir visoje eilėje įstatymų paskyrė daug daugiau išlaidų, negu prezidentas buvo prašęs. Mat, demokratų laikosi teorijos, kad biudžetas su deficitu yra naudingas krašto ūkiui, gi kita ekonomistų grupė griežčiausiai tą teoriją smerkia. Bet čia greičiausiai demokratų nutarimus kongrese lėmė ne ekonomistų teorijos ar hipotezės, bet rinkiminiai metai, kad demokratų kandidatai galėtų pasigirti, jog tik jie rūpinosi žmonių gerove, gi respublikonų priemonės infliacijai trumdyti padidino tik bedarbių eiles.

P. Pipinelis

Panayotis Pipinelis, Graikijos užsienio reikalų ministras, mirė sulaukęs 71 metų. Visas jo gyvenimas buvo skirtas tarnauti Graikijai — monarchijai ir respublikai, žiūrėdamas į jos režimą kaitaliojosi. Juras, ekonomistas, gerų knygų rašytojas, ilgiausiai tarnavo savo kraštui diplomatinėje tarnyboje, bet visi apie jį atsimindavo tada, kada kildavo krašto politinė krizė. Monarchijos šalininkas, jis priėmė ir dabartinės vyriausybės prašymą būti jos diplomatinės tarnybos viršininku. Kai karalius Konstantinas pabėgo po jo paties ruošto nepasisekusio karių vyriausybės nuvertimo, abi šalys pasirinko Pipinelį tarpininku — taikintoju. Misią nepavyko, nes karalius tada paprašė daugiau, negu valdžia jau turį kariškiai norėjo duoti.

Vokiečių susijungimui durys paliktos atidarytos

tartimi Rusija ir V. Vokietija pripažino visas V. Europos sienas. Gal ir prileistina, kad to laikraščio savininkams tas faktas ir galėtų būti malonus, bet tenka labai abejoti jų tvirtinimo tikrumu.

Potsdamo susitarimas Vokietijos sienas su kaimynais paliko nustatyti taikos konferencijai, kurios iki šiol dar nebuvo. Prieš derybų pradžią ir vėliau V. Vokietijos vyriausybė skelbė ir kietai kovojo, kad pasirašoma sutartis neturi ir negali pažeisti Vokietiją nugalėjusių sąjungininkų teisių, numatytų Potsdamo susitarimu, todėl sunku patikėti, kad ji būtų suminkštėjusi ir apgavusi savo geriausius draugus.

— Sudaryta Italijos vyriausybė iš tų pačių keturių partijų. Viena socialistų grupė pažadėjo vengti bendradarbiavimo su komunistais vietinio pobūdžio tarybose. Naujas ministras pirmininkas, bet liko tas pats užs. reikalų ministras — Aldo Moro.

— Vatikano ryšiniuku su spauda paskirtas pasaulietis ir žurnalistas profesionalas prof. Alessandrini, iki šiol buvęs Vatikano dienraščio „viceredaktoriumi“.

— P. Korėjos vyriausybė pranešė parlamentui, kad Ameriką pažadėjusi nemažinti žymiai savo karinių pajėgų Korėjoje tol, kol nebus pakankamai sumoderninta P. Korėjos kariuomenė. Pažadėta padėti modernizaciją praversti.

— Iš Egipto kalėjimų paleista 80 žydų, kurie išvyko į Prancūziją. Išvykdamieji turėjęs Egipto pilietybę ir turėję turtą. Jų laisvinimu rūpinosi Prancūzija.

Prezidentas prieš importo kvotas

Atstovų rūmų komisijoje jau parengtas įstatymas įvesti importo kvotas tekstilės gaminiams ir avalynei, nes Amerikos tekstilės ir batų pramonė nepajėgia konkuruoti su užsienio įvežamais gaminiams.

Prekybos departamentas vedą derybas su tas prekes Ameriką įvežančiomis valstybėmis, kad jos savanoriškai savo eksporto kiekius sumažintų, bet kiekviena pakalbinti valstybė turi argumentą už tai, kad ir Amerika turėtų kurti savo prekių eksportą į jų kraštus sumažinti, kitaip sakant, siūlo tą reikalą sutvarkyti abipusiškumo principu. Tos derybos dar nebaigtos, bet pirmasis bandymas susitarti nepasisekė.

Prez. Nixonas yra prieš importo kvotų įvedimą, nes žinoma, kad ir kiti atsilygins tuo pačiu. Ir toji priemonė vietoj siekiamo gero atneš tik žalą. Jei kongresas priims ką nors daugiau, kad prezidentas siūlo, prezidentas pažadėjo įstatymą vetuoti. Kongrese yra daug kvotų įvedimo priešių, todėl kvotų šalininkams yra gera progą pralaimėti. Tuo labiau, kad norima apsaugoti nuo konkurencijos tik dvi pramonės rūšis, kurios sudaro tik mažą Amerikos pramonės dalį.

mi. Kosyginas ten mini, kad Potsdamo dokumentas padėjo tokius stiprius pagrindus, kad Europos sienos po 25 m. tapo nebeapaliečiamomis (pavartojas anglų žodis „inviolability“). Bet tai yra tik Maskvos noras, o ne juridinis faktas. Kitaip juk nebūtų suprantamas ir sutarties dalimi padarytas dokumentas (laiškas), kad vokiečių tautos taikingos pastangos susivienyti į vieną valstybę neprieštarauja pasirašomai sutarčiai.

Kaip teigė į Maskvą išvykdamas Scheel, sutartis nesu-

Prašo kontroliuoti sprogalių prekybą

Per paskutinius metus tarptautiniai revoliucionieriai (džioji) nusikaltimų dalis priiskiriama vienai negrų studentų grupei) savo veiklos būdu pasirinko bombų sprogdiniams krautuose, bankuose, policijos būstinėse, dangoraižiuose, net maldos namuose. Vieną grupę jau pakliuvo į policijos rankas, bet byla vis nebaigiamą.

Bomboms gaminti reikalingas dinamitas ir kitos sprogtamosios medžiagos, kurių Amerikoje galima išgyti be didelio vargo. Baltieji Rūmai parengė įstatymo projektą kontrolei įvesti. Siūloma ličencijuoti visus sprogtamųjų medžiagų gamintojus ir pardavėjus, urmininkus ir pavienius pirklius, įpareigojant vesti sprogstamųjų medžiagų pirkėjų registraciją ir nurodyti jų panaudojimo tikslą. Įstatymo laužytojams numatytos didelės baudmės. Vykdydamą kontroliuos vidaus reikalų departamentas.

Bet kada kongresas panorės tą įstatymą priimti? Kam nors dar ateis galvon mintis, kad laužomos pilietinės teisės ir prasidės trukdymas. Juk taip atsitiko su ginklų pardavimo kontrole.

CHOLERA RUSIJOS

— Volgos deltoje Astrachanės regione iškilo choleros epidemija. Maskva uždarė turistams visą eilę miestų, kurių tarpe yra Astrachanė, Volgogradas, Odessa ir Uljanovskas. Niekas nesakoma apie tai, iš kur cholera galėjo atkilti. Choleros epidemijų ir Rusijoje jau senokai nebuvo.

Rumunijos prez. Ceausescu ir JAV prez. Nixonas

Metinės. — Prez. Nixonas ir Rumunijos prez. Ceausescu sveikina minias vykstant iš aerodromo į Bukareštą. Rugpičio 8 buvo metai nuo šio istorinio įvykio — Amerikos prezidentas taip šiltai sutinkamas komunistiniame krašte. Minių en-

tuzasmas tada parodė, kad rumunai su savo vyriausybe, kuri kovojo prieš Maskvą už nepriklausomybę. Girdėti, kad šie amerikiečiai gali sulaukti progos sveikinti rumunus Washingtono ir padėkoti už prez. Nixono šiltą priėmimą.

— Valstybės dep. reformų šalininkai, esą patį patį įstatymą, įteikė sekretoriui Rogers 488 pasiūlymus departamentui darui pagerinti ir jo prestižui pakelti. Ten labai pačius darbų derinimo tvarka.

Pasirašė su Ispanija sutartį dėl bazių Kongreso balandžiai pikta užburkavo

Washingtonas. — Sen. Fulbright labai pykstant ir visur pagalbos prieš prez. Nixoną įsiskaitant Ispanijos užs. reik. min. Bravo ir valstybės sekretoriui Rogers pasirašė administracinį susitarimą dėl trijų Amerikos bazių laikymo Ispanijoje. Pirmasis susitarimas buvo pasirašytas 1953 m., bet derybos dėl ano susitarimo pratęsimo dabar buvo ilgos. Senoji sutartis buvo pratęsiama kelis kartus vieniems metams.

Pradžioje Ispanija paprašė aukštos kainos, o paskui Washingtonas bandė prikalbėti Ispaniją tapti NATO pakto nariu. Kiti pakto nariai jau buvo sutikę, bet nebenorėjo Ispaniją, kuri šamokslininkai su Prancūzija siekdamos sudaryti Viduržemio jūros valstybių paktą. Akstinas labai aišku — Amerika labai toli, o Kremlius laivynas čia pat Viduržemio jūroje, rusai stiprinasi Vid. Rytuose per Ameriką ir Vakarams kėsantį arabų valstybes.

Bazių nuomos titulu Ispanija gaus karinės ir ūkinės pa-

galbos, paskolos ir nuomos pavaldė, bet niekas tikrai nežino kiek. Sutarties priešai mini vieną sumą, departamentas kalba apie žymiai mažesnę. Pinigų klausimas „balandžių“ kongrese nejaudino, bet jie ištartinėjo, kad prez. Nixonas išsipareigojo ginti Ispaniją. Tai buvo paneigta, bet sutarty yra pasakytą, kad šalys derins apsaugą. Šiuo posakiu pasiremdamas, sen. Fulbright pareikalavo duoti sutartį kongresui ratifikuoti. Sutarties puolimą buvo manyta remti tvirtinimu, kad Ispanijos režimas nepatikimas, todėl nereikia juo pasitikėti. Šituos argumentus kongrese panaudojus, Ispanija tikriausiai nuo sutarties būtų atsimetusi. Bet bazės Amerikai dar ten labai reikalingos, todėl pasirinkta tokia sutarties forma, kad būtų išvengta senato įsikišimo.

— Kongresas atidėjo neribotam laikui prez. Nixono prieš daugia kaip metus įjeiktą welfare reformą. Demokratai vis negali apsiprasti su faktu, kad respublikonų planas susilaukė iš visuomenės daug pritarimo, gi tuo tarpu jų „new society“ buvo iš visų pusių labai sukritikuota. Per ją jau išmėtyta šimtai milijonų, gi naudos nebūta veik jokios. Ja tik vagys gerai pasinaudojo.

Pekinas Afrikon sugrįžo įspūdingai

Afrikoje pradėjus dideliais būriais dygti naujosios valstybės, komunistai jau buvo pasirėngę ten vaidinti savo vaidmenį. Ir Maskvos, ir Pekino pirmasis didysis bandymas buvo belgų Kongas, bet ten per daug norėta pagrobti vieną kartą, todėl ir pralaimėta. Konge dar bendradarbiavo Maskva ir Pekinas.

Pekino kinams gana greit pasisekė įsikurti Ghanoje, kur su jais susidėjo pats dievaitis — diktatorius Nkrumah. Kai jis pradėjo milijonus varyti į savo banko sąskaitas užsienio, jie tuojau sutvarkė anglių karo mokyklą baigę kariškiai. Nkrumahai pabėgus, buvo sutvarkyti ir kinai. Šiandien Ghanoje jau diktatūra pakeista moderuota demokratine tvarka, bet diktatoriaus pridarytos skolos tebėra akmuo ant kaklo.

Maždaug prieš metus Pekino komunistams pasisekė priimti buv. prancūzų Kongo (Brazavilę) kontrolę. Bet toji valstybėlė tokia nereikšminga, kad net prancūzai įvykiu oficialiai nesudomėjo.

Prieš dvi savaites Pekinas

Žydų-arabų frontuose karas sustabdytas Tariamasi dėl taikos pasitarimų organizacijos

Po trejis metus trukusio atsiginimo, paliaubų sutarties sulaužymo ir karinės veiklos atnaujinimo, Egiptas ir Izraelis, Washingtonui ir Maskvai patarus bei paspaudus, sutiko nutraukti alinimo si karą ir pradėti taikos derybas. Neabejokim, kad buvo ir svarbesnių nusileidimo priežasčių, negu Washingtono ir Maskvos spaudimas, bet apie tai kita kartą.

Paliaubos įsigaliojo

Dabar jau faktas, kad Egipto ir Izraelio ginklai nutilo. Paliaubos įsigaliojo rugpičio 7 d. šeštą valandą vakaro New Yorko laiku. Niekas nesitikėjo, kad viskas taip greit tvarkysis. Egipto - Izraelio frontas prie Suezio kanalo šimtaprocentiškai ramus, Izraelio - Sirijos ir Izraelio - Jordano ruože arabų teroristai yra bandę užkabinti žydų pasienio sodybas, bet tai buvo atlikta lyg atbula ranka, kad parodytų, jog arabų vyriausybės pareidymai jiems neprivalomi. Faktas, kad Jordanas tu vadinamųjų Palestinos arabų teroristinių būrių negali pilnai sukontroliuoti, bet taiggi tiesa, kad be arabų valstybių pagalbos tos teroristinės organizacijos negali pabėgėlių reikalų apginti. Kadangi Egiptas nuėjo derybų keliu, nebėra pagrindo siautėti tiems, kurie to tikslo norėjo teroru pasiekti. Todėl prileistina, kad dėl mažų teroristų išsišokimų paliaubos, nebus nutrauktos. Reikės ko nors didesnio, kad derybos sugrįžtų.

Paliaubų priežiūra

Suezio fronte paliaubų priežiūrą vykdo Egiptas ir Izraelis žvalgyba iš oro, prisidės ir Amerikos bei Maskvos satelitai — šnipai. Be to, ten dar yra apie vienas šimtas J. Tautų stebėtojų, kuriais vienais Izraelis nesutiko remtis. Sirijos - Jordano fronte daug kas priklausys nuo vienos pusės santūrumo, o kitos budrumo. Čia didelė atsakomybė krinta ant Izraelio pečių — kad kelių teroristų išdaigos nebūtų panaudotos deryboms sugriauti.

Kodėl paliaubos?

Amerikos reporteriai vis dar tebevargsta klausinėdami, ką pažadėjo Maskva Egiptui, o Washingtonas Izraeliui, kad abudu sutiko pradėti derybas.

Europos laikraščiai (Londonas, Paryžius, Sveicarija) tuo klausimu visai nesidomi — jie jau seniai nurodė tikrąsias priežastis, kurios charakteringos ten susidariusios padėties esmei, ir kurios nieko bendro neturi su tokiais pažadais.

Paliaubų organizavimas vyko per JAV valstybės departamentą. Dabar jau visi dokumentai perduoti Jungt. Tautoms, kurių Saugumo Taryba pavedė savo tarpininkui dr. Jarringui kamuolį toliau ritingti. Tai procedūrai pritarė ir keturi didieji: JAV, Anglija, Rusija ir Prancūzija. Taigi visi įžanginiai formalumai jau atlikti. Tik Paryžiuje Prancūzijos užsienio reikalų ministras pareiškė, kad Keturi savo pareigos dar nebaigė — jie turį budėti ir reikalui atsiradus išiekti taip, kad ši kartą toji Vid. Rytų problema būtų sutvarkyta galutinai.

Jarringas dirba New Yorke

Pasitarimus organizuoja New Yorke švedų diplomatas Jarringas su Egipto, Izraelio ir Jordano diplomatais. Tariamasi dėl taikos derybų pradėjimo laiko, vietas, dalyvių ir procedūros. Šią savaitę norima viską sutvarkyti. Vyksta nuolatiniai kontaktai su tų valstybių sostinėmis, kur daromi galutiniai sprendimai.

Pasitarimų vieta: arabai norį rinktis New Yorką, Izraelis — Kipro salą, kur Jarringas jau turi savo būstinę. Derybininkai: Izraelis už tai, kad delegacijos vadovautų užsienio reikalų ministrai, arabai mano, kad pradžiai užtektų mažesnio rango pareigūnų. Procedūra: tuo tarpu nenorima sėdėti prie vieno stalo, bet delegacijos turėtų būti viename mieste (gal ir viename name?) Izraelis bando įkalbėti Egiptą, kad visi tuo jau suėitų į vieną vietą ir pradėtų derybas kaip reikiant: rimtai ir iš esmės. Izraelio Ebanas šį trečiadienį jau bus New Yorke ir bandys išgauti nors tiek, kad po trumpos įžangos, kada tarpininkas eis kurjerio pareigas, visi suėitų prie vieno stalo.

Charakteringa šioj byloj ir tai, kad Maskva labai vengia priminti derybų iniciatyvos autorių — per Maskvojė dirbančius diplomatus primygtinai esą primenama, kad Washingtono iniciatyva nebūtų pasisekusi, jei Maskva nebūtų šį pavasarį davusi Egiptui naujų lėktuvų ir naujų raketų.

Urugvajų teroristai nužudė amerikietį

Montevideo. — Urugvajaus teroristai (Tupamaros) dešimties dienų bėgyje pagrobė du amerikiečius patarėjus ir Brazilijos konsulą. Už jų paleidimą reikalavo paleisti visus politinius kalinius (apie 150).

Vienas amerikietis dr. Fly yra žemės ūkio specialistas, pagrobtas iš laboratorijos, kitas Dan A. Mitrone, dirbęs patarėju prie Urugvajaus policijos (teroristų tramdymo specialistas), dabar jau nužudytas. Kitų dviejų likimas nežinomas.

Urugvajaus vyriausybė nenorėjo kalinių paleisti, nes juos laiko ne politiniais, bet kriminaliniais nusikaltėliais. Pinigų teroristai nenorėjo priimti. Beieškant nusikaltėlių, pagautas vienas iš teroristų vadų. Ir tai, tur būt, paskubino amerikiečių nužudymą. Be abejo, lemiantis veiksnys buvo jo specialybė.

Esu rašto ir knygos žmogus

Protarpiais nukreipiamie dėmesį į vyresnės kartos specialybių žmones: kaip jie yra įsiriškę šio krašto gyvenimui ir kokiais būdais reiškiasi lietuviškąjį plotmę.

Lietuvos universitetų dėstytojai retas kuris gavo šiam krašte darbo savo specialybės srityje. Tokios likimas ir dr. Vinco Maciūno, literatūros istorijos dėstytojo Vilniaus ir Kauno universitetuose, spėjusio ten pasižymėti ypatingai literatūros istorijos šaltinių tyrinėjimu. Šiame krašte jis laimingas tiek, kad rado darbą, artimą savo pomėgiui — dirbti su knyga ir su plunksna — darbą Pensilvanijos universiteto bibliotekoje.

Už bibliotekos sienų jis yra žinomas labiausiai kaip vienas iš Lietuvių Enciklopedijos redaktorių, kuriam teko suredaguoti Lietuvos tomą. Jis taip pat paruošė spaudai Vinco Krėvės raštus, išleistus J. Kapočiaus. Parašė studiją iš šaltinių apie Antaną Strazdą.

Dėmesys dabar į jį nukrypo ne dėl kokio „jubilejaus“, o paprasčiausiai dėl to, kad baigus vieną didelį darbą savaimi kyla susidomėjimas: o kas po jo? Klausimą „Kokius darbus vertėte iš peties po Enciklopedijos?“ jis paaiškino laišku. Su laiško autoriaus sutikimu kai kurias ištraukas čia pakartojame kaip informaciją, kuri gali būti įdomi lietuviškos kultūros gyvenimą sekantiems skaitytojui.

„Gal tokių didelių darbų šiuo tarpu ir neturiu, bet vis tiek netruksta tų „mažųjų“ darbų. Sakysime, teberankioju medžiagą jau anksčiau sumanytiems rašiniam (apie Lietuvos himno istoriją ir kt.). Vieną kitą straipsnį parašau angliai lietuvių enciklopedijai, tebesudarini Pensilvanijos universiteto bibliotekos Lituanistikos katalogą (turiu jau daugiau kaip 3,000 kortelių) ir t.t.

„Daug darbo pareikalauja ir Lituanistikos institutas, į kurio pirmininkus patekau tik tai iš bėdos reikalo. Esu raštų ir knygos žmogus. Administracinio darbo nemėgstu ir nesijaučiu jam tinkas. Bet ką padarysi — jei reikia institutą administruoti, tai kas nors tas pareigas turi prisiminti, nori ar nenori.

„Instituto darbe pagrindinis darbas rūpestis — parengti Lituanistikos Darbų III knygą, kurią noriu žymiai padidinti. Didelę tomo dalį noriu skirti dar lig šiol neskelbtai rankraštinei medžiagai. Kitais metais bus Žemaitės mirties penkiasdešimtmetis. Noriu ta proga paskelbti dr. Jurgio Saulio

Dr. Vincas Maciūnas. Nuotr. K. Cikoto

archyve (kuris dabar yra Pensilvanijos universiteto bibliotekoje) esamus Žemaitės rankraščius: porą laišku ir liaudies medicinos žinias. Stepano surasti ir išleisti Žemaitės rankraščius. Juk ji Amerikoje yra gyvenusi, tad turėjo likti (gal kur žmonėse tebėra) jos laišku ar kitokių rankraščių. Kokį kas dar nieko konkretaus neaptikau.

„Betgi rankraščių rankioju ne tik tam tomui. Dirbdamas Pensilvanijos universitete ir naudodamasis tomis galimybėmis, kurias man teikia ilgameitis čia darbas, sumaniau rankioti bibliotekai ne tik lietuviškas knygas, bet ir liet. rankraščius (žinoma, tokius, kuriuos verta būtų išlaikyti ateičiai ir kurie privačiose lentynose, net gal ir mūsų institucijų bibliotekose, ilgai neišliktų). Didelės mokslinės bibliotekos lentynos kaip tik yra saugi (ar bent reliatyviai saugi) tokiai medžiagai vieta, jei tik į ją galima patekti (o tai anaiptol nėra toks paprastas ir lengvas dalykas, nes bibliotekos čia Amerikoje tokia lietuviška medžiaga paties nėra suinteresuotos).

„Bibliotekoje šalia turtingo Saulio archyvo — rankraštyne turime jau kai ką ir daugiau: Sruogos laišku iš kaceto nuo-

traukas, apie 200 laišku gavom iš kun. J. Prunskio.

„Dabar sudarinėju Krėvės arcyvą, xerox'uodamas jam likusius Krėvės rankraščius ir laiškus. Turiu jau daugiau kaip 1000 xerox lapų. Krėvės laišku tebeieškau, nors ir neperlengvai pasiseka. Numatau ateityje išleisti ir pilną (kiek jau pavyks surinkti) Krėvės laišku 1944 - 1954 rinkinį. Pernai Drauge išspausdinau laišku

ištraukų pluoštą — siunčiu Jums to rašinio atspaudą.

„Prisirinkau jau šiek tiek ir kitokių laišku. Turiu J. Savickio, E. Galvanausko, B. Balučio, St. Kairio, Biržiškų ir kt. laišku.

„Itin vertingas mano turimas dalykas — tai Maironio 5 laišku nuotraukos, gautos per kun. St. Ylą iš vyresniosios kartos Amerikos lietuvių veikėjos U. Daukantiene.

BRITŲ VYRIAUSYBĖ IR BALTIJOS DIPLOMATAI

SPAUDA

Europos Lietuvių birželio 30 Lietuvos atstovas Londone Vincas Balickas rašo: „Kad lietuvių visuomenė nebūtų klaidinama, aš jaučiu pareigą dar kartą pareikšti, kad jokia Britų vyriausybė neišbraukė Baltijos diplomatų iš oficialaus diplomatinio sąrašo...“

To sąrašo antrą dalyje, „be Baltijos atstovų, randasi Commonwealtho sekretariato nariai, Western European Union atstovai ir visa eilė kitų tarptautinio pobūdžio organizacijų, kurių nariams yra pripažintas diplomatinis statusas“.

Lietuvių bažnyčios statyba

Detroit

Naujienose liepos 24 Alfonso Nakas rašo: „Liepos 14 d. Southfield miesto žemės naudojimo kontrolės komisija (Zoning Board of Appeals) turėjo mums, lietuviams, labai svarbų posėdį. Tame viešame posėdyje, kuriame dalyvavo ir apie 15 mūsų tautiečių, buvo sprendžiamas Dievo Apaizdos naujos bažnyčios ir klebonijos statymo klausimas. Minima komisija turėjo čia priimti ar atmesti pateiktus statybų planus. Kai kurioms nuomonėms susikryžius, komisijos nariai buvo priversti net „dešimčiai minučių“ nuo publikos slėptis, ir tos „dešimt minučių“ išvirsti į pilną valandą. Kokia drama per tą valandą vyko, niekas nežino, bet kai vel buvo sugrįžta prie viešumos, tai keturi iš penkių balsavo už statybų leidimo aprobavimą, o tik vienas susilaikė.

„Kaip vienas iš Dievo Apaizdos komiteto narių, Andrius Butkūnas, man praneša, Southfield miesto minėti pareigūnai tuo tarpu aprobavo tik bažnyčios ir klebonijos statymą, bet ne kultūrinio centro. Taip atsitikė todėl, kad kai minimų pastatų planai buvo pristatyti, kultūrinio centro planų dar neturėta. Kadangi šis reikalas nieko bendro neturi su diecezija, tai ir kultūros pastatui jokių kliūčių nematoma sutikti. Parapijai atstovauja mūsų advokatas Algirdas Ambrose esąs įsitikinęs,

kad dabar statyboms pradėti nebėra jokių sunkumų“.

Chicago lietuvių jubiliejus Lietuvių Dienos geg. mėn. nr. raše: „Turimomis žiniomis pirmieji lietuviai — Liutkevičius, Jurgis ir Baltrus Spokevičiai su šeimomis — Chicagoje apsigyveno 1870 metų birželio mėn. Tuo būdu šių metų birželio mėn. sueina šimtas metų, kaip lietuviai gyvena Chicagoje. Balzeko Lietuvių kultūros muziejus numato šį istorinį įvykį atitinkamai paminėti“.

Esama ir tokių žinių

Laisvė (prokomunistinė) rugpjūčio 4 A. Bimba raše: „Vliko Kazys Sidzikauskas ir Alto Eugenijus Bartkus buvę nuvykę į Washingtoną išsiaiškinti su valstybės departamentu mūsų „vargšės“ Lietuvos reikalais... Sidzikauskas ir Bartkus giriasi, kad jų misija labai gražiai pavykus“.

OKUPOUOJE LIETUVOJE

Dainų šventė su Lenino pagerbimu

Liepos 18 Vilniuje įvykusi dainų šventė buvo devintoji. Trys įvyko nepr. Lietuvoje ir šešios, per 30 metų, okupacijos metais. Šiais metais įvykusioje šventėje šalia visos eilės jaunesnių dirigentų, chorams vadovavo ir pirmųjų dainų švenčių nepr. Lietuvoje dirigentai Mykolas Karka ir Konradas Kaveckas. Šventės pradžioje, Vingio parke, buvo sugroti sovietų ir okup. Lietuvos himnai — dirigavo B. Dvarionas.

Išdėmėtina, kad šventės pradžioje į estradą įlipus Konradui Kaveckui, buvo išpildyta įžanginė kompozitoriaus R. Žigaičio kantata, J. Nekrošiaus žodžiais „Leninui, Tėvynei — širdies daina“, po to Jonui Švedui vadovaujant choras dainavo „Dainą apie Lenina“. Šventėje dalyvavo 39 mišrūs chorai.

Po visos eilės dainų (vaikų chorai, mišrūs, vyrų chorai), kurių ne viena ir vėl buvo skirta partijos, santvarkai garbinti, šventei baigiantis, K. Kaveckas vėl užlipo į tribūną ir buvo atlikta I. Dunajevskio „Daina apie tėvynę“ (rusiškai „Široka strana moja rodnaja“) ir šventė baigta seniau sukurta B. Dvariono daina „Kur Nemunas teka“ (ELTA)

LIETUVIŲ MUZIKAI MASKVOJE

Liepos 8 Maskvoje kelias dienas vyko Tarptautinės muzikinio auklėjimo draugijos (ISME) 9-ji konferencija. Draugiją įsteigė J. Tautų rėmuose veikianti UNESCO.

Iš Vilniaus dalyvavo gausi delegacija, kurioje buvo Kompozitorių sąjodos valdybos pirm. E. Balsys, muzikologai, įvairūs pareigūnai.

Buvo surengta keliasdešimt koncertų. Liepos 11 Maskvos Kolonų salėje, šalia kitų, dainavo Vilniaus Mokytojų namų berniukų choras „Ažuolukas“, solistai atliko E. Balsio oratoriją „Nelieskite mėlyno gaublio“ (ELTA)

„Noriu tokius reikalus pasiskubinti ir perduoti bibliotekai. Nagi artėja laikas, kad ir man teks pasitraukti iš bibliotekos, ir bijausi, ar beatsiras, kas rūpintųsi lietuviškų knygų telkimu šioje bibliotekoje (Tikiu, dar ne taip greit: dr. V. Maciūnas yra tik pernai savo 60 metų slenkstį peržengęs. Red.).

„Betgi gal vieną iš svarbiausių dalykų ir pamiršau. Nutarėme (A. Vaičiulaitis, A. Cipkus, R. Silbajoris, K. Ostrauskas ir aš) parengti anglišką lietuvių literatūros istoriją, kurios jau seniai pasigendami“.

SPARTA — Rašomos mašinėlės iv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, iv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. SĄVELSKIS — lietuvių advokatas — 80-30% Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421; telef. 296-2060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

J. S. SHALINS-BALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pway Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue. Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211. EV 7-4335

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius. 428 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. Market 2-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laido tuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New York'e, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.: šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-08 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priedama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11208; ST 2-5838.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūvims. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrus. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8519. Vilnones medžiagos įsų artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnones medžiagos kostiumams, palatams ir suknelėms. Taip pat šilkines, maišyto, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnones skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užsiekite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. 97.9 mg. FM. Direktorius dr. Jokūbas J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. (201) 232-5565

NEW YORK — Laisvės Žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmdieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kazys, TW 4-1283, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11378.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PHILADELPHIA, PA. — Voice of the Amber Coast — sekmdieniais 4 val. popiet. WIBF — 103.9 FM. Veda G. Mironas ir A. Mažeika, 11 Wickham Lane, Hightstown, N.J. 08520. Tel. (609) 448-4475

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmdieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORD, CONN. — ved. Alg. Dragūnavičius, WBMI - FM 95.7 sekmdienį nuo 12 iki 1 p.p. — 273 Victoria Rd., Hartford, Conn., telef. 249-4502.

DETROIT, MICH. — Lietuvių melodijų radio valanda iš WMZK-FM stoties, banga 98 mc. antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 9 v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Višcinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHLL 1430 kil. Medford, Mass. sekmdieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmdieniais 9-9:30 val ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmdieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian Melodies. KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12 - 12:45 val. p.p. Liet. Radio klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienienė, 841 Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 828-3779.

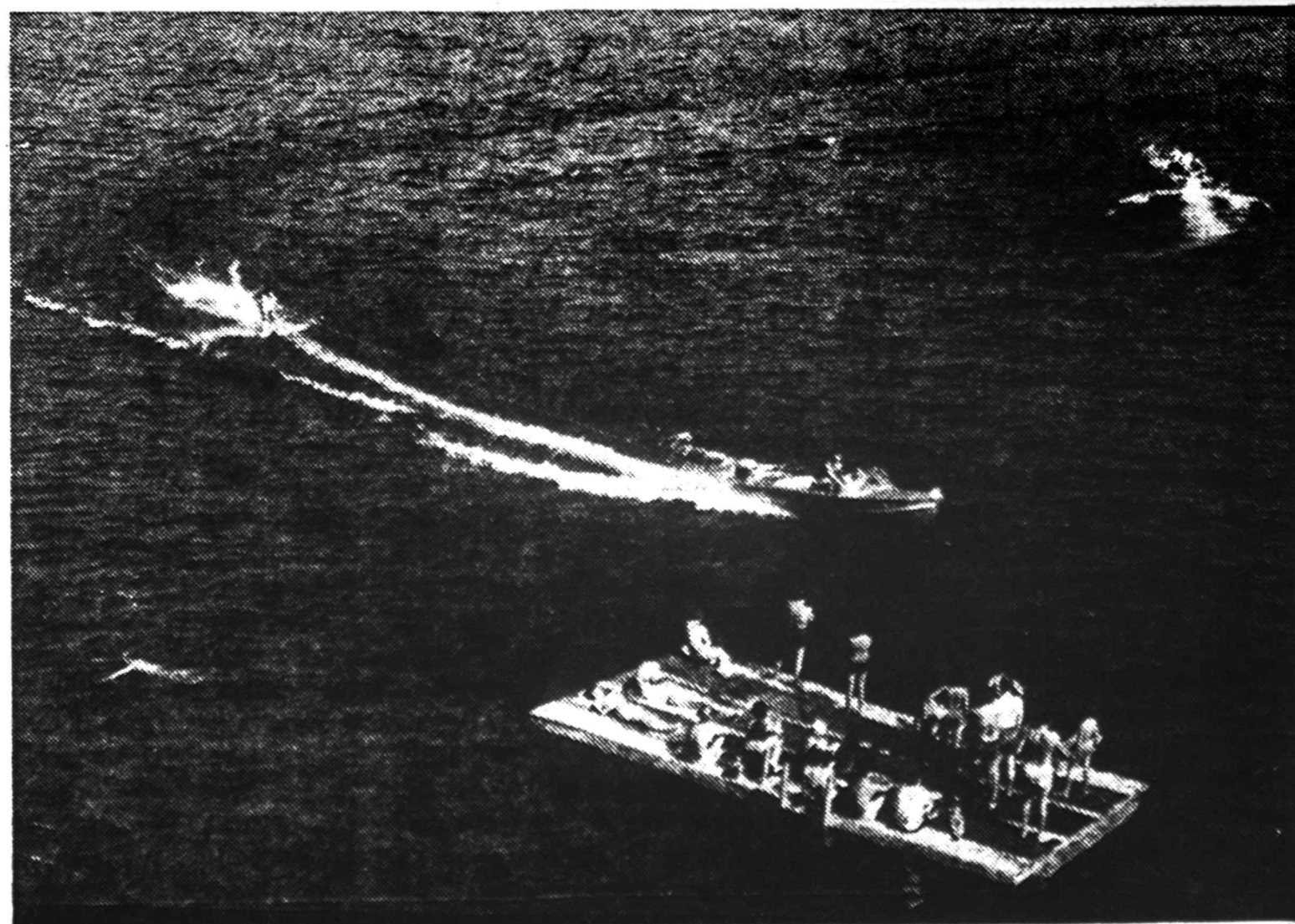
Lietuviškam rajone — LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 738-1946. Čia rasite nuosūdį lietuvišką patarnavimą.

Vandens sportas gražiame George ezere. Prie šio ezero yra Slyvynų vasarvietė. Informacijų reikalu kreiptis: Blue Water Manor, Diamond Point, N. Y., 12824 (518) NH 4-5071. Nuotr. V. Maželio

NEBŪK! PER DAUG APSIDRAUDĖS PER MAŽAI APSIDRAUDĖS SKAMBINK LITUI!

APDRAUDOS: NAMŲ, MAŠINŲ, GYVYBĖS, ATSAKOMYBĖS

LITAS TRAVEL & INSURANCE

94-10 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN, N.Y. 11421
(212)-847-5522

DARBININKAS

BROOKLYN, N. Y. 11221
910 WILLOUGHBY AVE.Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER

by FRANCISCAN FATHERS

1951 sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holidays week and July and First week in August
when published weekly.
Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00Laikraštį tvarko REDAKCIJOS KOMISIJA.
Straipsniai ir korespondencijos redakcijai teisi savo nuostatais. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Kalba apie ryšius — ta pati

Ryšiai tarp lietuvių Lietuvoje ir laisvajame pasaulyje palaikomi laiškais, siuntiniais, lankymusi.

Vieniem čia rodo, kad tuos ryšius reikia stiprinti be atodairos su kuo. Kiti įspėja apdairumo — „bestiprinant“ nepadaryti to, kas susilpnintų Lietuvos suverenumą pripažinimą; nepadaryti to, kas provokuotų ir pakenktų ten esantiems ar iš ten atvykusiems lietuviams. (Šios prasmės yra ir Clevelando - Washingtono susitarimas!).

Prieš pasirenkant konkrečiam atvejui pirmą ar antrą išeitį, praverčia vėl ir vėl prisiminti, kaip apie tuos ryšius galvoja, ko iš jų nori dabartiniai Lietuvos okupaciniai valdovai.

*

1965 metai. Iš L. Laisvės Komiteto išleisto ir V. Vaitiekūno redaguoto leidinio „A Survey of Developments in Captive Lithuania 1965-1968“ pakartojame žinias dėl to sovietinio nusistatymo:

„Laisvojo pasaulio lietuvių spaudoje buvo sugestijų, kad kultūriniai mainai tarp pavergtų ir laisvųjų lietuvių būtų pagrįsti abipusiškumo principu. Sovietinės propagandos organai su pasipiktinimu tas sugestijas atmetė, pareikšdami, kad abipusiškumo priedanga siekiama išmugeliuoti į tarytinę Lietuvą buržuazinę ideologiją ir kad tarybinės Lietuvos žmonės metų metus kovoją prieš buržuazinį režimą ir jį nuveikė ne tam, kad leistų naują sistemą dabar buržuaziniam reakcionieriam apnuodyti“ (Tiesa 1965 sausio 31”).

Taigi: tegali būti tik vienos krypties „šmugelis“.

*

1968 metai. Ar sovietiniai atstovai lankymasi Lietuvoje ir iš Lietuvos vertina žmoniškumą?

mo motyvais ar laukia propagandinės naudos?

Minėtame leidinyje (38-9 p.) dėl rašoma: „Lietuvos aukščiausio sovietinio komitetas užsienio reikalams 1968 gegužės 17 sušaukė specialią konferenciją svarstyti kultūriniam mainam su lietuviams laisvajame pasaulyje (Komjaunimo tiesa 1968 gegužės 19). Konferencijos svarstymai viešai nebuvo paskelbti. Tačiau pagal Sniečkus, Lietuvos komunistų partijos pirmąjį sekretorių, labai svarbu, kad patriotiniai jausmai ir meilė gimtajam kraštui būtų panaudojami kaip bazė progresyvioms (t. y. sovietinėms, komunistinėms) idėjom skieisti tarp emigracijos, siekiant, kad padoresni žmonės taptų kovotojais už (sovietinę) taiką ir (sovietinį) progresą“ (Tiesa 1968 vasario 25”).

Taigi: partija tiem ryšiams paskiria uždavinį „misijonieriauti“.

*

1970 metai. Vokietijos L. B. tarba šiemet viešai pasiskardeno vėl abipusių mainų siūlymu, būtent, kad vykstantieji į Lietuvą galėtų nuvežti knygų, žurnalų, paveikslų ir t. t.

Netiesioginis atsakymas į tokius siūlymus buvo šių metų dainų šventėje partijos sekretoriaus Antano Baranausko pareiškimas. „Antanas Baranauskas padėjo atvykusiems svečiams už viešėjimą, keliantį komunistam šventišką nuotaką ir norą siekti tolimesnių laimėjimų. Jis patarė dar labiau sustiprinti kultūrinę bendradarbiavimą, kad Lietuvos komunistų partija ir jos vadovaujama vyriausybė turėtų įkvėpimą naujiems, dar didesniems laimėjimams“ (Naujienos 1970 rugpjūčio 1).

Taigi: „kultūriniam bendradarbiavimui“ negali būti vietos tam, kas nestiprintų komunistų laimėjimus.

Sniečkus ir iškilmėse bekalbėjo apie „nacionalistus“

Okup. Lietuvoje minėjus okupacijos 30-ą sukaktį, Vilniaus filharmonijos salėje, iškilmingame susirinkime kalbėdamas, A. Sniečkus savo kalboje pakartojo panašiomis progomis skleidžiamus teiginius

apie tariamai pačių Lietuvos gyventojų pasirinktą komunistinę santvarką ir, kaip jau įprasta, neišvengė puolimų prieš vad. buržuazinius nacionalistus, ypač prieš Vakaruose už savo tautos išlaisvinimą veikiančius.

Čia keli Sniečkaus propagandinių, įgirusių teiginių — „šventės“ proga — pavyzdžiai.

Jis kartojė: „Lietuvos darbo žmonės 1940 metais nuvertė liaudies nepakenciamą fašistinę vyriausybę... Absoliučios krašto piliečių daugumos išrinktas Liaudies seimas 1940 m. liepos 21 d. įstatymiškai

patvirtino liaudies pergalę Lietuvoje, paskelbdamas Lietuvą tarybine, socialistine valstybe...“ Sniečkus toliau džiaugėsi, kad „pavergtoji klasė išlaisvino iš savo pavergėjų... be kraujo praliejimo...“

Pagal, jis tvirtino, jog „tokia yra objektyvi istorinė tiesa, nesugriauama logika“.

Šioje Sniečkaus kalboje nėra nei logikos, nei tiesos. Priešingai lietuvių tautos valiai ir norams Sovietų Sąjunga, 1939 rugpjūčio 23 susitarusi su nacių Vokietija, 1940 birželio mėn. okupavo Lietuvą.

Per kelias dienas į Lietuvą atgabenus daugybę Raudonosios armijos dalinių, komunistų partijos narių, slaptosios policijos žmonių ir kitokių Ru-

sijos pareigūnų, Lietuvos gyventojams buvo atimtos visos teisės. Lietuvių tauta neteko ir rinkimų teisės. Gyventojai buvo varomi į jėga balsuoti, bet ne rinkti atstovus. Vadinamąjį Liaudies seimą išrinko, ginkluotų jėgų remiama, viena komunistų partija. Būtų metas, kad Kremlius su jo atstovais Lietuvoje nustotų skieisti kvailus melus, nes jais niekas netiki.

Kiek vietos kalboje buvo skirta ir „nacionalistams“. Sniečkus čia vėl kartojė nuo seniau skelbtus teiginius, pvz. „Imperializmo ideologai savo tikslams pasiekti šandien aktyviai naudoja lietuviškuosius buržuazinius nacionalistus, gyvenančius užsienyje, kurie iš-

davė savo krašto interesus. Tačiau dabar jau darosi visiškai aišku, kad jų veikla pasmerktą nesėkmei. Jais nebentiki ne tik mūsų žmonės, bet ir užsienyje“. Toliau jis dėkojo „pažangiesiems užsienio lietuviams“, nes, ega, ti jie teisingai suprato Lietuvoje įvykusias permainas.

Būdinga, kad apie „nacionalistų“ nesėkmę Sniečkus ir kiti okup. Lietuvos komunistai kalbėjo prieš penkmetį, dešimtmetį ir dar seniau, bet, kadangi apie tą „nesėkmę“ tenka taip dažnai kartoti, ir patys iškilmų dalyviai, kalbos klausytojai, lengvai pagalvojo: Sniečkus vis puola, matyt, mūsiškiai Vakaruose vis dėlto veikia sėkmingai. (ELTA)

Kražiai. Detalė iš lietuvių koplyčios šv. Petro bazilikoje Vatikane. Nuotr. V. Maželis

AMERIKOS BAŽNYČIOJE IR ŠALIA JOS

Dėl abortų

Aštrūsiai pasipriešinimą abortų reikalui paskelbė Los Angeles arkivyskupas Timothy J. Manning: priminė, kad ekskomunika krinta visiems, kurie prisideda prie abortų darymo.

Yonkers ligoninės gydytojas Robert R. Onerato, 54 metų, iš ligoninės pasitraukė, atsakydamas vykdyti abortus, kuriuos įvedė New Yorko įstatymų leidėjai.

Albany vaikų ligoninės visos 10 slaugių atsisakė dalyvauti abortų operacijose. Ligoninės administracija jų atsisakymą parėmė.

Abortus pasmerkė žydų ortodoksų kongregacijos prezidentas, o taip pat Pietų ir Šiaurės Amerikos graikų ortodoksų arkivyskupas Yakovas.

Komunijos dalinimo naujas būdas

Per Velykas popiežius sutiko, kad Kanados vyskupai leistų norintiems komuniją dėti ne ant liežuvio, bet į dešną. Toronto kurijos kancleris informavo, kad naujas būdas susilaukė didelio tikinčiųjų nepatirimo. O Twin Circle skaitytųja priminė, kad katalikai čia mėgina pasekti protestantais. Bet protestantams komunija tėra duona; jei ji nukrito ant žemės, gali ją pasiimti ir įsidėti į kišenių. Kas kita ka-

talikam, kurie komuniją laiko mistiniu Kristum.

Kunigai ir Kongresas

Vyskupų konferencija San Francisco neigiamai pasisakė dėl kunigų ėjimo į Kongresą ir dalyvavimo rinkiminėje kovoje. To nepaisydamas, rinkiminę kovą pradėjo Robert Drinan, S. J., Bostono teisių mokyklos dekanas, norėdamas pakliūti į kongresmanus. Twin Circle ragino katalikus už jį nebalsuoti.

Kova prieš pornografiją

Kongresas priėmė įstatymą, pagal kurį asmuo gali pareikšti, kad jam nebūtų pristatomas paštas, kurio jis nepageidauja. Sen. Mansfieldas, pasisakydamas už įstatymą ir prieš vyr. teismo vengimą pasisakyti dėl pornografijos, kalbėjo: „Aš mačiau kai ką iš tokio pašto ir turiu pasakyti — aš pasibaisėjau. Aš nesu puritonas, bet aš tikiu į namų privatumą“.

Iš visų senatorių prieš įstatymą, varžantį pornografijos pristatymą, pasisakė tik du — abudu New Yorko senatoriai Javits ir Goodell.

Mini ir policija

Toronto policininkų 91 proc. aiškino, kad moterys su mini sijonėliais labiau rizikuoja būti užpuolimų aukos. Pagal policijos biuletenio informaciją nuo 1964, kada pasirodė mini

mada, užpuolimai padidėjo J. Valstybėse 68 proc. ir Anglijoje 90 proc.

Mini ir Vatikanas

Turistės su mini sijonukais iš šv. Petro baziliką neleidžiamos. Dalyvavusieji koplyčios iškilmėse pasakoja matę, kaip neįleistas mini moters ėjo į pašalį, ardė savo sijonėlių atlankas, jas atleido ir, nors ir su kabančiais iš atlankų siūlais, jau buvo įleistas.

Katalikai Anglijos pralamente

Anglijos parlamente tarp 630 atstovų yra 38 katalikai: 25 priklauso darbiečių partijai ir 13 konservatorių. Trys yra dabartinėje vyriausybėje.

BALTIJOS KARIŲ VETERANŲ PAREIKSIMAS

Ryšių su sovietų agresijos prieš Baltijos valstybes 30-ja sukaktimi Baltijos kraštų karių - veteranų organizacijos paskelbė deklaraciją, kurioje kreipiasi į laisvosios žmonijos sąžinę, kad paremtų visas pastangas Baltijos valstybėse atstatyti laisvę.

Deklaraciją pasirašė Baltijos veteranų organizacijų vardu: G. A. Bushman, Estijos išlaisvinimo legiono vadas, V. A. Hazners, Latvijos Dauguvos Vagnų pirmininkas ir gen. prof. Stasys Dirimantas, Lietuvių veteranų sąjungos Ramovės pirmininkas. (ELTA)

MIKALAJUS KATKUS

BALANOS GADYNĖ

(18)

Nusilpę žasiukai negali sekoti paskui būrį, išsimėto po lauką; mergaitė, išėjusi sužūrėti, turi visus surankioti, o parėjusi — pasakyti, kiek surado, kiek ne. Vienas žmogus taip ir praversdavo prie žasų, o ligi rugienų mažai žasiukų telikdavo. Patogesniais metais, kada dirvos neuždžiūsta, apželia žolė — ir žasims patogiau; joms tinka šilta, palynoianti vasara, bet netinka sausa, karšta ir šalta, lietinga.

Taip buvo laikomos žasys, ir ką gi? Nemitę lindo į javus, kur tik sumanydavo. Radęs grėbk, varų jas namo. Kada jas parvareš, kad žasiukai vos gausiai, o ir parvareš, ką ten gyvuli? Pastenkindavo tuom, kad senes išlupa, o žasiukus išvarydamas nesigaili vaikyti. Žasiukų nuo vaikymo nemaža išdvesia, o likusieji su senėmis vėl ateina į javus.

Prievartuose — vadinasi, ant laktų — visada sodinamos bulbės. Vienam atsitiko pasėti miežius vietoje bulbių, ir kai-

mos žasys taip juos nulesė, kad nustojo tenai eiti; kur-ne-kur stovi stachias šiaudelis, bet nėra ant jo nė vieno grūdo, dirva suminta kaip patalas.

Svetimas žmogus, nežinąs mūsų kaimos santykių, duosis į galvą ir niekaip nesupras, kodėl čia tokia dirva, o aplinkui pasėliai kaip reikia. Vienok niekas nematė to žmogaus dejuojant ir nė vienas kaimynas nesidrovėjo savo žasų darbo; kiekvienas tik pasakė: „Ne vietoje pasėta.“

Taip gyveno anais laikais Lietuvos liaudies. Kur kaimos išsikirstė į vienkiemus, žmonės tie sako: „Kad dabar kas mum vežtų į kaimas gyventi, verčiau tegul vežtų į kapus.“ Kur kaimos atliko kaip buvo, gyvenimas laikui bėgant, besikeičiant visam kam aplinkui, pasikeitė, bet nedaug, galima sakyti, nedaug kas bepasikeitė. Ten yra asmenų, degte degantių noru skirstytis, bet jų mažuma, gi didžiuliam kaimoje esą gyventi geriausia.

Užbaigsiu kaimos gyvulių aprašinėjamą vienu jautriu pastebėjimu. Šiurmetinius veršiusukus ūkininkės auginia kluonuose; čia juos kasdien putra pagirdo, ir žolė gera, nes kluonas nepiaunamas. Kai rugių lauką nuvalo, šeimnininkės atkilnoja kluonų vartus ir duoda veršiams išeiti į rugienas. Kiekvienam kluone yra po veršiuką, o kitame po du. Tas idėmu, kad veršiukai, išėję iš kluonų, renkasi į daiktą ir laisvai su daro rugienose savo atskirą viešą banelę. Matant tą, prisimeni, kad kluonuose iš abiejų pusių tvoros yra išminti takai. Mat, veršiai to ir ano kluono ilgisi kito kito ir laikosi netolima, kad ir per tvorą.

20. KAIP GELEŽIS JEJO Į UKIŲ

Kad kaimos darbininkas šiais laikais išvažiuotų į lauką vežti šieno ar vasarojaus ir užmirštų namie šakę, tai turėtų grįžti namo, o be šakės vežimo nekratu, nes kuom gi jis padavinėtų ant vežimo, jei ne su šake. O senais laikais niekad šakės į lauką nesiveždavo, nebent tik žirniams krauti. Prie šieno ir vasarojaus darbuotis be šakių nuobodu, vienas tik lankstymasis nuvargindavo žmogų. Rugių vežimą kaip krovė, taip ir tebekrauna, mesdami rankomis ir pataikindami taip, kad pirma užlėktų varpos.

Miežius ir avižas mesdavo ant vežimo iš rankų, imdami iš syčio po pusę gubelės.

Praėjus, gal būt, dvidešimčiai metų po aprašomų laikų, mūsų vyrai, iš kažkur atvykę, sykį išvažiojo miežių vežti ir krovė vežimą su šake. Mergaitė, mynusi vežimą sako: „Nežinota mūsų, kaip gerai krauti miežius su šake: nei tau lankstytis, nei tau usnės bado, tik deda ir deda ant vežimo po visą gubelę.“

Nuo tos dienos niekas nevažiuodavo vežti vasarojaus be šakių. Šakės buvo tik medinės, jos taikomos prie kūlimo šiaudams kratyti. Prie šieno dar ilgai ėjome be šakių, nes medinės šakės į šieną nelenda, o įsitaistyti geležinės niekas nesumana. Gal ir krautuvėse dar jų nebuvo.

Atsirado geležinės šakės nejučiomis, lyg kad kregždės pavasarį; sykiu pasijutome, kad visi mes turime geležines šakės tiek šiaudams kratyti, tiek mėšlui mėsti. Medinės šakės neperkama, bet koliai ją gauni, reikia pasidarbuoti: suraski mišką tam patogų lazdyno medį, parvežęs tinkamai išlankstyti ražus ir kotą ir, taip išlankstyti, įterk jį į kaladinką, kad sudžiūtų. Užbaigęs darbą, pamatysi, ar šakė bus tinkama, ar

tokia, kad nė į rankas imti nenorėsi. Geležinės gi šakės krautuvėse atkūtos: imk, kiek nori, ir visos smagios rankose.

Einant į kaimas tos ir tos, reikia pasakyti: vienam pigesnė medinė, kitam — geležinė. Vienas, pasukinęs miške po lazdynus, greitai suranda, kiek ir kokių šakių jam reikia, ir namie greitai prirenkia gerą šakę. Tas sako, kad medinė nieko nekainuoja, o už geležinę duok bent du litus. Kitam gi žmogui važiuoti į mišką, kur šakės auga, nepriešinga, jis susidomėjęs svarbesniais reikalais, ne šakių dirbimu. Tas apie kitą šakę nemano, kaip apie tą, kur krautuvėje gaudama — apie geležinę. Miškai kaskart labiau užsideda, ūkininko darbas labiau rimtėja, o pirkti medines šakės nėra kur. Galima sakyti, medinė šakė savo amžiu atgavusi ir tolimesnės ūkininkų kartos bus jos nematę.

Kalbomis eina, kad seniau žmonės arė žemę visai medine žagre; išara buvusi ažuolinis smailus pagalys. Toliau valdžia liepusi ant smailio mauti geležinį noragį; žmonės priešinęsi, sakydami, geležis žemę gadinanti, derlių mažinanti. Dėl to paties, kad geležis gadinanti žemę, žmonės su baimė žiūrėjo, kaip matininkai geležiniais grandiniais matavo žemę.

Taip svietas, neapkęsdamas visokių naujenybių, su neapykantą pasitikio ateinančią dirbtį žemės geležį; bet, sykį pamėginus, visokie prietariai turėjo būti užmiršti: sykį užmojęs ant išaros geležinį noragį, antrą sykį arti be jo nenorėjo — geležis ant visada įėjo į žuobrį ir į žagrę.

Bet tai buvo seniai, reikia spėti, prieš daug šimtų metų. Ratuose geležis išgyveno neperseniai, dar aprašomuose metuose mėslą ir javus vežiojo su ratais, kuriuose geležies nebuvo nė gabalėlio. Knygoje „Būdas senovės lietuvių kalnėnų ir žemaičių“ parašyta, kad lietuvis išeidavo į mišką pėsčias, o grįždavo važiuotas. Spėjama, kad senovėje visokie ratai buvo be geležies, pasiekę jie ir mūsų laikus, tik toliau visai išnyko.

Darbas su geležimi kalvoje pirmiau buvo labai sunkus. Visas geležis ir krautuvės pareidavo štabomis, delno platumo ir colio storumo. Ją reikėjo išplakti, suskaldyti, suvirinti. Eidavo į kalvą du diktu vyru; kalant žuobrui geležinį, reikėjo kelti sykį sukaisti ir ilsetis, o kalvis ilsetis neduoda, girdi, geležis aušta. Menkiausią daiktą, kad ir vinį, reikėjo iš štabos dirbti. Taigi geležiniai išdirbiai buvo sunkiai prieinami, ir jų pasigaudavo tik būtinam reikalui.

Vieną sykį parvažiuos tėvas iš Krakių sako didelę naujieną: girdi, krautuvėse atsirado visokios geležies: tekinimas karnų, pasagoms, vinims, grandims, net kubilams lankų — vis skyrimų geležis; dabar be pigu su geležimi. Ir iš tikrųjų didelė naujiena. Neužilgo pamatėme antrą laipsnį tos naujienos — krautuvėse pamatėme visai patiektų daiktų: žuobriams geležinius, aktyvribalių, pasagų, šriubų, klemerių, vinių, kastuvų, kastuvėlių, visokių šakių, grandinių ir galų gale plūgų.

Akys nušvinta, įėjus į geležies krautuvę: didžiausia pagunda, kas gali nuo jos susilaikyti? Ar yra pinigų, ar nėra — vis tiek pirkai, anot ano pasakymo: „Duok Dieve bėdos, o pinigų bus.“ Parėjo vyrai iš lauko purvinas ir suprakaitavę ir skundžiasi žmonai: dirva išdžiūvusi, niekaip negalys jart, reikia palaukti lietaus, a-nava kaimynas ariąs su plūgu, apie įdžiūvimą nė žinoti nežina. Žmona puola į pagalbą: kito ko nėra atidaro savo kraitinę skrynją, traukia iš ten rutulį drobės, važiuoja su juom į Kėdainius ir iš ten parvažiuoja su plūgu. Didelis džiaugsmas. Pramonė stumtelėjo žemės ūkį pirmyn, jos išdirbiai veržė veržėsi valstiečiams į rankas. Atsivėrė kaimo nauji laikai.

(Bus daugiau)

Ar galima taisyti liaudies dainas?

(tęsa iš praeito nr.)

22 psl. randame **matušę**, pa-našumū ir rusų **matušką**. O sakykim ir dainuokim:

Ne penkiems — šešiams
Mane augino
Baltoji motinėle (knygoje — matušėlė).

Tos pačios dainos pirmajame posme nevaikščiama ir žodžio lytis vainavo. Žodiniai nurodai vainojo, taigi pritikti sakyti ir dainuoti:

Trys mane peikė,
Šeši vainojo...

Reiktų vengti neteisingo žodžių trumpinimo ir kirčiavimo, bent kur išvengti. Antai 25 psl. dainoje berniškis prikašioja verkiandai mergelei dėl prarasto vainikėlio:

Ar aš tau nesakiau,
Ar aš nekalbėjau, —
Reikėj' nevaikščioti
Vėlai po dvarelį...

Reikėj' neklausyti,
Kur žirgeliai žvengia.
Reikėj' pavaikščioti
Po rūtų darželį...

Sutrupintą žodį, būtojo laiko veiksmą žodį "reikėj", tarsi visą — reikėjo, o nevaikščioti — nevaikščiot, nes veiksmas bendratis imanoma prireikus trumpinti. Ketvirtąjį tos dainos posmą gali šitaip skaityti ir dainuoti:

Reikėjo nevaikščiot
Vėlai po dvarelį
Ir nesiklausyti,
Kur žirgeliai žvengia.

Ir toliau:

Reikėjo pavaikščiot
Po rūtų darželį,
Po rūtų darželį,
Po vyšnių sodelį.

27 psl.:

Devyni metai — ne viena diena,
Kai turmužų sėdėjau,
Studentučių vaikščiojau.

O kad ateitų senasis tėvelis,
Kad atsineštų nors du tris šimtelius,

Tai mane išvaduoju,
Kojelės išliuosuoju.

Metai (ne metas — laikas) — daugiskaita tevatojamas daiktavardis, jam reikia ir daugybinio (dauginio) skaitvardžio, taigi turėtų būti devyneri metai. Bet dainos gaida reikalauja triskiemio žodžio, tai galime sakyti keleri metai, penkeri, šešeri metai...

Turmas, turmužis — svetimos kilmės žodis. Tą žodį norėdami pasikeisti savu, jau turime keisti ir visą posmą. Siūlyčiau kad ir šitaip dainuoti:

Keleri metai — ne viena diena
Kai studentu vaikščiojau,
Kalėjime sėdėjau.

Pasvarstykime pirmąjį posmą. Ar "turmužų" sėdėdamas studentučių vaikščiojo? Betgi jo kojos surištos, jeigu nori, kad tėvelis "išliuosuotų". Galgi iš tikro prasmingiau pirma studentučių pavaikščioti (pabūti), paskui kalėjime pasėdėti. Arba galima būtų ir šitaip:

Keleri metai — ne viena diena,
Kai studentu būdamas
Kalėjime sėdėjau.

O tą svetimos kilmės išliuosuotų reiktų keisti į atraišiotų ar išlaisvintų.

33 psl. antrajame posme skaitome:

Jojau lauką, joju antrą,
Niekio nedajojau.
Tik dajojau didį dvarą...
Išmesti slaviškos kilmės "da" ir tarti: neprijojau... prijojau.

Mindaugo kriktas, — detalė iš lietuvių koplyčios Vatikane. Dail. V. K. Jonynas. Nuotr. V. Maželis

A. GIEDRIUS

Paskutiniame tos dainos posme parašyta:

— Atstok atstok, bernuželi,
Tu neturi nieko,
Tu neturi tėvo, motkos,
Jokios giminės.

Ar ne peršiuokštus mergelės atsakymas? Lyg nebūdingas lietuvių dainai. Čia ir atstok ir motka nepritinka, o ta motka dar ir su slaviška galūne: mūsiskai būtų **motė**, **močia**, o ir tai šiuokštoka prasme tariamas žodis. Tą posmą gal pritikti šitaip skaityti ir dainuoti:

Palik mane, bernuželi —
Tu neturi nieko:
Tu neturi nei tėvelių,
Anei giminėlių.

38 psl. antrajame posme:
Ir pražydo lėlijėlė
tiesioj rankelėj.

Geriau jau atsakykim tos tiesiosios rankos. Tą tiesiąją palikim tiesiajai linijai ir kitiems tiesiesiems daiktams žymėti. Ranka tiesie dešinė:

Ir pražydo lėlijėlė
Dešinėj rankelėj.

Paskutiniame posme nedajojau keistinas į neprijojau.

40 psl. antrajame posme:

Atėjo strielčiukas...
Strielčiukas — slavų. Sakykim:
Atėjo šauliukas...

Ketvirtajame posme:
— Nenoriu šimtelio anei pusantrąjo...

Tokių trupmeninių skaitvardžių geriau nekaitykim, neįvardiuokim, netempkim. O tą dainos eilutę gražiau galime pasakyti ir skambiau padainuoti:

— Nenoriu šimtelio, nenoriu pusantrąjo...

42 psl.:

Liepė man motulė
Varstotėlin sėsti,
Man, jaunai mgegelei,
Anei ant mislėlių.

Varstotas — svetimybė. Ir bene labiau įprasta buvo Lietuvoje varstotu vadinti stalius, ožį, stalą. Čia ir mislė — svetimybė. Tą dainos posmą šitaip dainuokim:

Liepė man motulė
Staklės sėsti,
Man, jaunai mgegelei,
Anei galvelė.

Paskutiniame tos dainos posme jau ir paminėtos staklės: Nedūgės staklės. Aukštojo seklyčio.

Cia tikrai seklyčia — svetimybė. O senų senovėje turėjome menę, dabar — svetainę. Ir ta aukštoji šioje vietoje nepitinka mūsų dainai, numanomai atėjus iš senosios Rusijos. Paskutines dvi eilutes galėtume šiaip padainuoti:

Nedūgės staklės
Menėj po langeliu.

Arba:

Pirkioj po langeliu.
Staklės ir mūsų atminime būdavo statomos šviesiausioje pirkios ar svetainės (seklyčios) vietoje.

Beje, kažkas sako, kad be skolinių vistiek neišsiversim, ypač kad jau kaip kurie skoliniai labai įsisenėję ir net įgavę kaip ir kitokią prasmę. Ir ta minimoji seklyčia jau taip įprasminta, lyg būtų kas nepaprasta. O vis dėlto įpraskime ir savo žodžius, kur mums jų netrūksta.

(Bus daugiau)

Kad mūsų mokyklos būtų geresnės

Kai JAV po antrojo pasaulinio karo suskato pakelti savo mokyklų lygį, tai po tyrimų rado, kad reikia pirmiausia pradėti nuo mokytojų, nes koks mokytojas, toks mokykla. Todėl ir pradėjo po visą kraštą organizuoti prie universitetų mokytojų tobulintis vasarinius kursus, institutais vadinamus, skirdama tam kasmet milijonus dolerių. Tai davė vaisių, ir universitetai gausiausiai paruošus studentus.

Ir mes, jei norime, kad mūsų lietuviškos mokyklos būtų geresnės, turime sudaryti sąlygas savo mokytojams drauge susirinkus mokyklinės problemos svarstyti ir spręsti. Jei tokios studijos reikalingos amerikiečiams mokytojams, tai mums juo labiau, nes mūsų lietuviškos mokyklos turi ne tik bendrąsias mokyklinės problemas, bet ir savąsias specifines: mes siekiame, kad mūsų jaunimas, augęs angliškaj apinkoj tarp svetimųjų, pamiltų Lietuvą, kurios jis nėra matęs, ir liktų sąmoningais lietuviais, nors neturime savo mokykloms nei valstybinės globos, nei reikiamų lėšų bei priemonių. Taigi, mums ir problemų daugiau ir jų sprendimas sunkesnis.

Toms lietuviškojo švietimo problemoms svarstyti ir spręsti bei mokytojams tobulintis ir pradėjo JAV LB švietimo tarnyba rengti mokytojų studijų savaites. Šią vasarą ji bus vėl Dainavoje nuo rugpjūčio 16 iki 23, ketvirtąjį iš eilės, rengiama bendromis Kanados ir JAV LB švietimo vadovybių jėgomis. Rūpestingai planuojamos ir svarstydamos svarbiausios bei opiausios klausimos, jos nuo pat pradžios susilaukė gyvo pritarimo ir įvertinimo visų mokytojų, tiek jaunųjų, tiek vyresniųjų, ir mokytojų tobulinimosi darbe užėmė aiškų ir didelį vaidmenį. Pirmojoje buvo aptarti vadovėliai, pratimai ir pagrindiniai metodiniai klausimai, antrojoje — išnagrinėtos programos, trečiojoje leistos į gilesnę paskirų dalykų svarstymą, skiriant reikiamą vietą pačiai lietuvių kalbai. Šią vasarą studijos praplečiamos pridėdant atskirą programą akademiniam jaunimui, norinčiam pagilinti lietuvių k. bei lietuistikos žinias. Programą praves prof. A. Salys, dr. I. Gražytė, T. Antanaitis, L. Barauskas, St. Barzdukas ir L. Dambriūnas. Mokytojams skirtose programose prof. A. Salys ducs eilę itin idomių lietuvių k. paskaitų (kodėl lietuvių kalba yra svarbi indoeuropiečių

kalbotyrai, dvikalbių vaikų tar-ties taisydas, žodyno gausinimas ir svarinimas, žodžio kirčio kilnojumas, žodžio lyčių vartojimo ydos) bei praves seminarus, dr. R. Kriaučiūnas nagrinės šių dienų jaunolio psichologiją, dr. I. Gražytė išskels dabartinius lietuvių rašytojus, kurių veikalus turėtų mūsų moksleiviai skaityti, P. Balčiūnas, viešosios aukštesniosios mokyklos direktorius Kanadoje, kalbės apie šio mokytojų, nes reikia juos su-prasti, norint juos paveikti, D. Orentaitė — kaip pritaikyti vietinių mokyklų metodus lietuviškose mokyklose, o Chicago pedagoginio lietuistikos instituto auklėtiniai G. Aukš-tuolis, L. Grybauskaitė, R. Plioplytė ir L. Raslavičius bendrai ieškos būdų, kaip pagerinti mūsų mokyklas. J. Ceponkutė nagrinės skaitymo ir skaitybos klausimus, kun. J. Vašnyš, S. J. supažindins su religinio auklėjimo problemomis, L. Sagys, "Grandinėlių" vadovas, kalbės apie meninių vienetų organizavimą ir išlaikymą, o F. Strolia apie lietuviškas dainas jaunimui, kurios jam tinka ir patinka. Prof. J. Meškauskas kalbės ryšių su Lietuva klausimu, V. Kaman-tas praves su mokyklų ir organizacijų atstovais visos dienos simpoziumą apie lietuviškos mokyklą ir jaunimo organizaciją bei vietinį ir tarpusavyje santykiams lietuviškojo ugdymo darbe nusistatyti. Kanados ir JAV lietuviškojo švietimo vadovybės painformuos dalyvius, kas šiuo metu daroma

sv. Kazimieras, detalė iš lietuvių koplyčios Vatikane. Dail. V. K. Jonynas. Nuotr. V. Maželis

STUDIJA APIE 1965-1968 LIETUVĄ

A Survey of Developments in Captive Lithuania, in 1965-1968, Edited by Vytautas Vaitiekūnas. Išleido Committee for

a Free Lithuania, 29 West 57th St., New York, N. Y. 10019.

Tai stambi, 160 psl. studija, atspausdinta rotatorium. Joje gausu statistinių duomenų, lentelių. Leidinio redaktoriaus įžangos žodyje nurodo, jog leidėjas, Lietuvos Laisvės Komitetas, esąs nuomonės, kad tenka naudotis ir sovietine spauda, siekiant patirti apie padėtį okup. Lietuvoje. Tačiau pažymima, kad sovietinių šaltinių statistika negalima patikėti, nes tie duomenys, ypač skelbiami užsieniui, siekia išpūsti okup. Lietuvos įvairių gyvenimo sričių pažangą. V. Vaitiekūnas po kelerių kruopštaus darbo metų panaudojo statistinę medžiagą, paskelbtą ne tik okup. Lietuvos spaudoje, bet pateikė duomenų iš Maskvos spaudos bei laisvųjų lietuvių laikraščių, leidžiamų Vakarose. Leidinys bus svarbus šaltinis kiekvienam, kuris norės susipažinti su okup. Lietuvos gyvenimo sričių apraškomis, aplamai padėtimi okupuotame krašte.

Leidinyje turi septynis skyrius. Pirmame skyriuje ("Politinė padėtis") yra še poskyriai: komunistų partija, kom-somolas, vyriausybė, "rinkimai", įstatymų leidyba, suka-tys, užsienio reikalai, prekyba su užsieniu ir kultūriniai mai-nai. Antrame skyriuje ("Indoktrinacija — rusifikacija") pateikiami rusinimo duomenys mokyklose ir kitur. Trečiasis skyrius ("Ukio padėtis") nag-rinėja visą eilę klausimų, kaip pramonės gamyba, ūkio plan-us bei biudžetą 1965-1968 metais, darbo našumą, žvejybą, gintarą, žibala, prekybą ir kt.

J. Kavalūnas

Kiti skyriai: Darbas ir so-cialiniai klausimai, švietimas, kultūra ir religija, bažnyčia.

Leidinio pabaigoje pateikia-ma žinių apie Lietuvą ir pri-dedamas sąrašas leidinių ang-lų kalba apie Lietuvą. (ELTA)

Mokslo metam okup. Lietu-voje pasibaigus, šiais metais aukštojo mokslo baigimo dip-lomus gavo 7100 studentų. (E)

Italų spaudos žinios apie lietuvių koplyčios iškilmes

Elta tebegauja Italijos spau-dos iškarpas — jose plačiau ar trumpiau aprašomos liepos 7 d. iškilmės, popiežiui Pauliui VI-jam pašventinus lietuvių koplyčią Vatikane. Šalia anksčiau minėto "Roma" dienraš-čio, Neapolio mieste, kitas dienraštis — "Giornale di Ber-gamo", korespondencijoje iš Vatikano taip pat paminėjo iš-kilmų "šešėlių". Dienraštis pa-žymi, kad "dėl nesuprantamų priežasčių Vatikano įstaigos už-draudė koplyčioje atžymėti komu-nistų priespaudoje nukentėjusius lietuvius - kankinius". Italų laikraštis toliau nurodo, kad Vatikano laikysena lietu-vių išievių tarpe palikusi "liūd-ną įspūdį". Dėl to popiežius, siekdamas lietuviams "atsily-ginti", pats aukojęs mišias koplyčioje. Bergamo miesto dienraštis dar paminėjo, jog iškilmėse dalyvavo daug lietu-vių, be to, ir kardinolai, jų tarpe ir ukrainietis Slipij.

Apie koplyčios pašventini-

mo iškilmes dar skelbė įvairūs kiti italų dienraščiai, pvz. "Li-ber-ta" Piacenza mieste, "Vo-ce Adriatica", Anconos mie-s-te ir kt. Romoje leidžiamas "Lo Specchio" laikraštis ilg-a-me straipsnyje apžvelgė po iš-kilmų buvusį priėmimą. Čia dalyvavęs kard. A. Samore ir kiti aukšti Bažnyčios atstovai. Iš lietuvių paminėti diploma-tijos šefas St. Lozoraitis, "pa-siuntintybės patarėjas" St. Lo-zoraitis Jr. su broliu Kazimie-ru, ponis V. Lozoraitienė, Bal-tijos Tarybos sekretorius dr. P. Karvelis.

Laikraštis keliais atvejais paminėjo prel. V. Mincevičių, kuris priėmimo metu pristatęs kard. A. Samore (jis buvo šv. Sosto nunciatūros sekretorius Lietuvoje 1932-1938 m.) ir aiš-kins svečiams apie Vasario 16 Gynėjų moksleivių grupės atliktus šokus.

Italų žurnalistas paminėjo visą eilę šokių ir atkreipė dė-mesį į "Mikitos" šokį. Prel.

Mincevičius, "Elta - Press" biuletenio redaktorius, kalbė-damas ties mikrofonu, šoki-taip komentavęs: "Panašiai įvyksta su kraštais, kurie pasi-ryžę per daug apžioti..." (nu-galėti). Tai buvusi užuomina, ir turėta galvoje Sovietų Są-junga...

Kai kurie italų laikraščiai aprašymus iliustravo ir nuo-traukėmis. Pvz. Undine mieste leidžiamas "Messaggero Vene-to" ir "Gazzetta del Sud", Messinoje, įdėjo Associated Press nuotrauką, kurioje ma-tyti popiežius su lietuvių jau-nuoliais, įteikiančiais dovanas. Apie koplyčios iškilmes dar rašė "L'Ordine" dienraštis Como mieste, "Unione Sarda", Cagliari, gi Romoje leidžiamas anglų kalba "The Daily Ameri-can" pasitenkino 8 eilučių ži-nute, pažymėjęs, kad buvusi pašventinta lietuvių koplyčia ir kad dalyvavo apie 500 lie-tuvių, daugiausia atvykusių iš JAV. (ELTA)

Hartfordo lietuvių šeštadieninės mokyklos vyresniųjų mokinių klasė su mokytoja Dalia Dzikiene. Nuotr. A. Dziko.

Vasara eina per Kennebunkportą

Siemet vasara Kennebunkporte — gražiausia. Skelbė radijas, kad tokia vasara buvusi tik prieš 20 metų. Saulėta ir sausa. Vanduo jūroje — šiltas. Tad siemet visame ilgame pajūryje pilna vasarotojų. Jų daug atvyksta iš Kanados. Tai prancūzai, kurie, gyvendami prie ežerų, niekina juos ir važiuoja atostogų prie jūros.

Atvykusiems iš tvankių miestų, kur "poliusinas" muša prie žemės, čia išpušis nepaprastas. Toks giedras dangus, toks geras matumas. Tai reiškia, kad oras neužterštas. Čia kvėpia pušynai, o vakare — liepos.

Zmogus esi užmiręs, kad dar yra toks daiktas kaip pušys, kad jos turi savo kvapą. Ir nustebi, kai išgirsti jų lengvą ošimą, kai jos tau kvėpia sakais.

Nustembi, kai krūmų tankmėje pamatai paukštukus, bestraksančius šaka nuo šakos. Ten dar vyksta natūralus gamtos gyvenimas — paukšteliai, vabalai, gyvulėliai. Jie ten pradeda savo gyvenimą, ten jie mokosi skraidyti, ropoti.

Vakaro tamsoje iš tų pačių krūmų išeina skunkė. Visiem ji pabaisa, bet — ji tokia nėra. Tik užpulta ji paleidžia savo stiprų kvapą. Šiaip ji eina rankiodama maisto liekanas, užsukdama net į virtuvės išmestas dėzes.

Dramatiška pradžia

Vasara siemet prasidėjo su dideliais kontrastais — diena šildė, o naktį šaldė. Neužteko nei pasimtyti megztukų. Apskritai birželio galas, kai čia prasideda vasaravimo sezonas, buvo gana vėsus. Ir liepos mėnesio pradžia buvo šaltoka, bet kiekviena diena vis nešė daugiau šilumos. Vieną naktį liepos mėn. viduryje net užsikirė automatinis namo šildymas, — taip buvo kritusi temperatūra.

Sis pokštas paskui buvo atlygintas su kaupu, — emė tat šildyti, kad visi užmiršo šaltesnį ir drėgnas dienas. Buvo dienų su 90 laipsnių. Pajūryje taip buvo karšta, kad negalėjai basas pastovėti.

Tokiom dienom visi pajūriai buvo nukloti. Prieš saulutę buvo išstatyti daugybė gražių kėnų. Vieni skaito, kiti žaidžia, tretai dar vaikšto, braidžioja po vandenį, o kiti nuolat mirksta jūroje.

Tokiais vakarais visose pajūrio vilose ilgai dega žiburiai, sėdi žmonės, šnekučiuojasi, kartais nueina į kokį bariuką ir ten ramiai išgeria po kokteilį. Tai irgi derinasi prie "malonaus tinginavimo".

Kas naujo vienuolyno sodyboj? Ižengs į vienuolyno sodybą, rodos, nepastebėsi kokio didelių pasikeitimų, bet naujovės ir čia esama.

Kaip žinia, dėl mokinių stokos užsidarė gimnazija. Jos patalpos kėlė rūpestį: ką daryti?

Suplanuota iš buvusių klasių padaryti naujus kambarius. Ir ne tik, kaip kitose vilose. Kambariai įrengiami panašiai kaip motelyje. Kiekviena kambaryje yra dvi lovos, vonia, tualetas. Grindys išklotos kilimu, lange vēsintuvas.

Jau įrengti tokie keturi kambariai. Jie turi didelį pasisekimą. Kas tik juose buvo sustojęs, vėl nori ten grįžti. Šiais metais vasaroje, jau užsisakė vietas kitiems metams.

Tokių kambarių bus įrengta dar daugiau. Jie veiks ne tik vasarą, bet ir žiemą. Bus čia galima sustoti ir pernakti, pagyventi.

Trečiam aukšte, kur buvo mokinių darbo kambarys, įrengta skaitykla. Čia pilna laikraščių, žurnalų. Yra čia ir televizija, kur nuolat sėdi būrelis, susmigus į minkštus fotelius. Yra ir žaidimų stalai.

Ten stumdo šachmatus, mēto tenais. Čia vyksta judrus gyvenimas tais vakarais, kai lauke lynoja ar užslenka didesnis rūkas.

Suvažiavo sveteliai

Bene daugiausia į Kennebunkporto pranciškonų sodybą svečių atvyksta iš New Yorko. Nėra tai arti, bet žmonės pamėgo tuos gražius pušynus, didelę sodybos erdvę, jūrą. Nemaža atvyksta ir iš Baltimorės, net Clevelando. Daug yra iš Worcesterio ir kitų Mass. ir Conn. miestų. Mažiausiai yra iš Bostono. Šio miesto gyventojai važiuoja į Cape Cod.

Nuolat čia susirenka apie šimtas žmonių. Savaitės gale pasikeičia, — vieni išvažiuoja, — kiti atvažiuoja. Atvažiuoja bičiuliai, draugai. Surandi ir naujų žmonių, su kuriais susibičiuliuoja.

Yra keletas tradicinių svečių, kurie kasmet atvyksta. Štai rašytoja Nelė Mazalaitė — Gabienė su savo vyru kasmet vasaruoja tik Kennebunkporte liepos mėnesį. Visada gyvena tame pačiame kambaryje. Tokiu atveju kambarys surenka daug prisiminimų ir pasidaro lyg koks tėviškės kampelis.

Kasmet iš Chicago atvyksta Bronė stravinskienė su savo dviem dukrom Ramune ir Ina. Jos irgi gyvena tame pačiame kambaryje, kurio kiekvieną kamputį žino atmintinai. Atkeliaudamos atsiveža didelį dirbtinių gėlių, kurias čia baigia ir atiduoda bendron loterijon pikniko dieną. Ir pačios įsijungia į tą darbą.

Ramiu lėtu žingsniu per kiemą pereina dailininkas K. Zoromskis. Jis iš New Yorko. Čia klasėje įsitaiso studiją ir visą vasarą tapo.

Kasmet čia pamatysite dr. V. Ingelevičių ir visą jo šeimą. Jo žmona dail. Regina Ingelevičienė pajūryje škiuoja žmones, pavakariais lanko miestelio galerijas. Čia ir jų dukros

— Vygantienė, Kudžmienė ir jų vaikai. Kai sėdi prie stalo, tai užima visą stalą.

Prie kito stalo susigrupuoja kita šeima — Stakniai. Jie gimę Amerikoje, augę Palangoje. Taigi, kaip toje dainoje: "Prie jūros aukštaičiai, prie jūros žemaičiai" — jie visada keliauja prie jūros ir čia padaro savo šeimos "reunion". Čia vienu laiku buvo trys broliai: Edvardas, Vincas ir Pranas su savo šeimom. Broliai visi meškeriotojai, šachmatų mėgėjai. Didžiausias žvejys tai Vincas. Anksty rytą ir vėly vakarą jis išlekia. Kartais eina "ant straiperių", kartais gauda tik pleksnes. Šachmatų langeliuose labiausiai pasižymėjęs Edvardas. Kerta jis visus.

Kasmet atvažiuoja Garbų šeima. Jie gyvena arti Springfield, Mass., kur Ričardas Garbus yra didelės bendrovės vienas iš viceprezidentų. Iš Hartfordo kasmet atvyksta Ustjanauškų šeima ar jos daliniai, iš New Yorko štai visas pulkas — Regina ir Gediminas Rajackai, Jadvyga ir Antanas Vytuviai, Regina ir Juozas Ceiliai, Palai, Krulikai, su foto aparatu pertraukė Liudas Tamošaitis, ir k. Iš New Yorko čia svečiavosi ir miela Eugėnija Karpiūtė, pavasarį sunkiai sirgusi ir čia atvykusi pakvėpuoti pušynų oru. Čia visada linksmai nusiteikę J. Pašukonis, A. Koncė, D. Bulgarauskaitė, dail. Vida Kristolaitytė, Irena Dičpinigaitienė su sūnumi.

Dr. Aldona ir Jurgis Graurogkai iš Amsterdam, N. Y., siemet lankėsi net antrą kartą. Jie abu profesoriai Amsterdamo universitete, — dr. Aldona dėsto užkrečiamąsias ligas, gi Jurgis — vokiečių ir rusų kalbas.

Iš Baltimorės čia vasaruoja K. Laskauskas su žmona. Jis vadovauja lietuviškai radijo valandėlei Baltimorėje.

ŠV. KAZIMIERO SESELIŲ VEIKLA

Juozapo Marijos Viloje, Newtown, Pa., sekmadienį, rugpjūčio 2, įvyko seselių kazimieriečių iš rytinių valstijų suvažiavimas vienuolijos konstitucijos reikalams aptarti. Kun. dr. Kazimieras Širvaitis, Vilos kapellonas, aukėjo mišias ir pasakė ižanginį pamokslą.

Susirinkime buvo pasveikinta naujai išrinkta generolė vyresnioji seselė Lorenza ir patarėjos, kurios buvo atvažiusios iš Chicago dalyvauti šiame svarbiame susirinkime.

Seselė Regina, Vilos vyresnioji, sveikino seseles, atvykusias į Vilą, ir palinkėjo darbingerio posėdžio.

Seselė M. Eucharista, koordinatore, pravedė susirinkimo ir savo kalboje supažindino seses su pirmąja kazimieriečių dvasia ir tradicijomis, iškelidama įsteigėjų Motinos Marijos ir kun. Antano Stanijų

kyno įnašą į švento Kazimiero kongregaciją ir išaiškino Vatikano dokumentų implementaciją.

Seselė Margareta Maria apibūdino naują Romos išleistą reguliama apie kandidatų ir naujokių auklėjimą.

Seselė M. Dorotėja išaiškino naują vienuolynams finansų eksperimentą.

Seselė M. Emma kalbėjo apie naujas valdymo taisykles. Po to buvo klausimai ir diskusijos.

Seselė M. Lorenza prabilo į seses, ragindama jas būti tikromis vienuolėmis pagal šių laikų Bažnyčios nurodymus. Tuomi ir užbaigė susirinkimą.

Seselių, pasiviešėjusios gražioje vilos gamtoje ir prisėmusios reikalingų žinių, linksmoje nuotaikoje išsiskyrė į namus.

SKKS

(Sekretorė: Ses. M. Agnesina)

Šv. Kazimiero seserų naujoji vadovybė. Centre — generolė vyresnioji sesuo M. Lorenza, generalinė sekretorė sesuo M. Agnesina dešinėje — buvusi gen. sekretorė sesuo M. Elena.

Iš Worcesterio būrelio čia atpažįsti Ipolitą Nauragį — buvusį solistą, dabar kilnų džentelmeną. Jis čia gyvena visą vasarą. Kasdien maudosi jūroje, eina pasivaikščioti, klausosi muzikos, knygas skaito. Jis išėjęs į pensiją, o buvo vargonininku šv. Kazimiero parapijoje. Jo vietą užima Albertas Mateika, kuris šią vasarą irgi čia vasaruoja. Jo vis klausė, ar jis ne giminė to garsojo lenkų dailininko J. Mateikos. Jis yra aukštaitis, nuo Zarasų ar Obelių, didelis žvejas.

(Bus daugiau)

Hartford, Conn.

Mirė Antanina Simonaitienė

Šių metų gegužės mėn. Antanina Simonaitienė buvo padaryta tulžies operacija, ir pasveikusi grįžo namo. Matyt, dar kas buvo negera, kad liepos 28 savo namuose turėjo atsiskirti su šiuo pasauliu.

Pašarvota buvo Karlono Molloy koplyčioj. Jos kūnas grabe skendo daugybė vainikų, gėlių puokščių. Ketvirtadienio vakarą į koplyčią buvo atvykę liet. parapijos klebonas kun. Juozas Matutis ir sukalbėjo rožančių.

Penktadienio rytą jos kūnas buvo atlydėtas į šv. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčią, ir čia klebonas kun. J. Matutis, asistuojamas dar dviejų kunigų, atlaikė gedulingas mišias ir kitas pamaldas.

Po pamaldų buvo nulydėta į šv. Benedikto kapines. Į kapus palydėjo ir ten atkalbėjo maldas taip pat klebonas kun. J. Matutis.

Antanina Simonaitienė buvo kilusi iš Barzdų kaimo, Pilviš-

Lawrence, Mass.

Sv. Pranciškaus parapijos klebonas kun. Petras Šakalys liepos mėn. pradžioj buvo išvykęs į Romą ir dalyvavo lietuvių Gailestingosios Motinos koplyčios pašventinime. Jį vadavo tėvas J. Venckus, S.J.

Rugpjūčio 4 d. klebonas su ruošė altoriaus berniukams išvyką į laidotuvių biuro savininkų Jozakų vasarvietę, prie ežero. Berniukai ten gerai pasimaudė, pasportavo, sočiai užkando.

Sios bažnyčios klebonas kun. Petras Šakalys, vos paklebonavęs čia apie trejetą metų, keliamas į didesnę lietuvių šv. Kazimiero parapiją Brocktone, Ma. Jo vieton atvyks čia iš Norwood kun. Alfonsas Janušonis, kuris šią vasarą atšventė sidabrinį kunigystės jubiliejų.

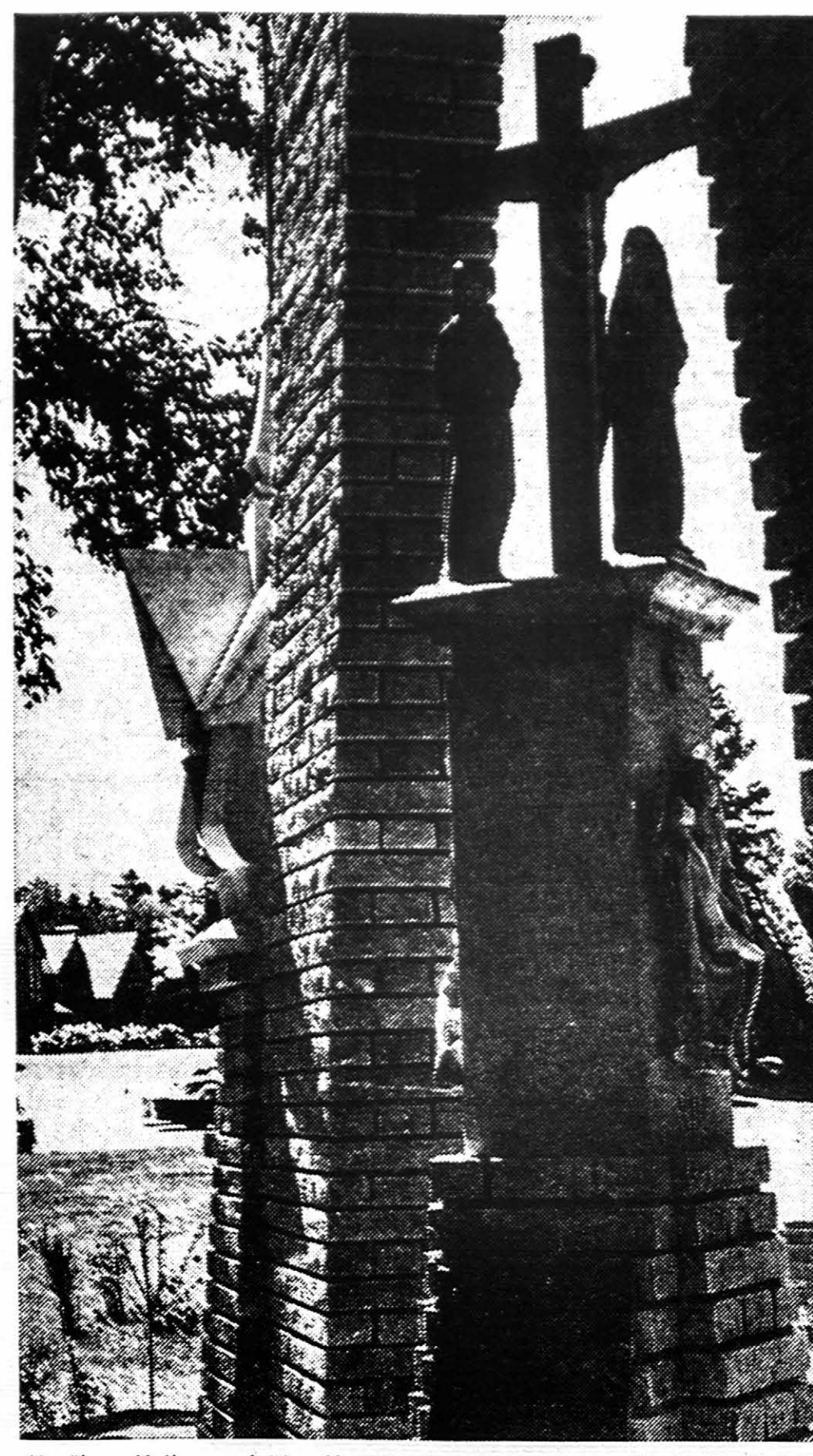
Rugpjūčio 23 savo "Palangos" vasarvietę ruošiamas didysis metinis parapijos piknikas. J. Sk.

Popiežius ir kard. Samore parėmė lietuvių saleziečius

Liepos 3 Vatikano valstybės pasekretorius per generalinį prokurorą Romoje lietuviams saleziečiams, kurie įsikūrė Frascati, prie Romos, atsiuntė 7, 800 dol.

Lietuvių saleziečių viršininkas kun. Pranas Gavėnas buvo kreipėsi į popiežių, prašydamas finansinės paramos, kad galėtų įrengti naują lietuvių saleziečių centrą. Savo prašymui buvo surinkęs reikiamą dokumentaciją, nušvietęs religinę padėtį Lietuvoje ir tremtyje. Visa ši dokumentacija buvo pristatyta popiežiui. Paskirdamas paramą, popiežius pridėjo ir apaštališkąjį palaiminimą, linkėdamas saleziečiams kuo geriausios sėkmės.

Taip pat lietuvių saleziečius parėmė ir kardinolas Antonio Samore. Jis lietuvių koplyčios šventinimo proga saleziečiams paaukojo 1560 dol.

Kryžiaus Kelių paminklas Kennebunkporte.

Nuotr. V. Maželio

kių valsč. Sakių apskrities. Iš profesijos buvo mokytoja ir ilgą laiką mokytoja Lietuvoje. Rusam komunistam antrą kartą artėjant, su vyru ir jau ne šeima pasitraukė į Vokietiją, o 1949 atvyko į šį kraštą.

Iš pradžių apsigyveno New Yorke, o po dvejų metų persikėlė į Hartfordą, Conn., ir čia visą laiką gyveno. Gegužėndama čia su vyru Ignu išauklėjo ir išmokslino du sūnus — Algį ir Gintą, kurie abu yra vedę. Algis augina dukrą ir sūnų, gyvena Hartforde, o Gintas augina dukrą ir gyvena Bostone.

Algis Simonaitis yra baigęs Connecticut Technicum College iš elektrikos, o Gintas Simonaitis yra baigęs u-tą iš matematikos su master degree.

Jonas Bernotas

Tėvų pranciškonų vienuolynui, Aušros vartų koplyčiai, Kultūros židiniui — Jaunimo centrui aukoj

150 dol.: Victoria Stankevičienė, Far Rockaway, (pažadėjo 300 dol.).

80 dol.: E. Citavičius, New Hyde Park, N. Y. (pažadėjo 100 dol.).

Po 10 dol.: J. Karosas, Ed. Maila, A. Boris, Wm. Mockawet, A. Gabrys, G. Grusky, Brooklyn (pažadėjo 100 dol.).

M. Zibuda, Brooklyn (pažadėjo 100 dol.), J. D. Zemaitis, Westbury, N. Y., E. Gailius, Westbury (pažadėjo 100 dol.), S. Krauchunas, Brooklyn (pažadėjo 100 dol.), E. Smith, Maspeth (pažadėjo 150 dol.), J. Greivis, Brooklyn (pažadėjo 100 dol.), V. Povidis, S. Skarulis, Brooklyn (pažadėjo 100 dol.), Helen Sullivan, Floral Pk. (pažadėjo 100 dol.) ir šv. W. A. Bartky, St. Mickevich, Brooklyn (pažadėjo 150 dol.).

A. Katinas, Brooklyn (pažadėjo 100 dol.), J. Jankauskas, Alice B. Ryan Glean Head, N. Y. (pažadėjo 100 dol.), M. Ben-

der, Glen Head (pažadėjo 100 dol.) B. Venčius, J. Stankus, Massapequa Park (pažadėjo 100 dol.), J. Ostapak, Massapequa (pažadėjo 300 dol.), Fl. A. Dippel, No. Massapequa (pažadėjo 100 dol.), T. McCormack, Elmhurst.

Po 5 dol.: P. Katinas, Anna Chaikowski, Brooklyn (pažadėjo 300 dol.), ir šv. Matą ir Barborą Zalatorius, O. McLaughlin, L. Bagdonas, B. Česnauskas, Jonas Plečkaitis (6 dol.), E. Ambraziejus, S. K. Lukas, Stella Ambrozaitis, A. Stanonis, J. Vainis, K. Markunas, J. O'Leary, A. Jekaitis, A. Varopnickas, J. Mackevičius, A. Agmanas, J. Pirrone (pažadėjo 100 dol.), ir šv. Aug. Ragelį, R. Aleksis, A. Razulis, J. Bartkus, Floral Park (pažadėjo 100 dol.), ir šv. K. Ostapie, O. Kasperovics, B. Podbel, L. Parzel, F. Jovaišas, A. Noreika, V. Karvelis, M. Gai-

namavičius, J. Kuchinskas.

Visiem aukojusiems teatylgina Visagalis!

Jamžinkite save ir savo šeimos mirusius šiame kilniame darbe Dievo garbei ir Tėvynės labui. Paskubėkite dosnia auka, kad visi statybos darbai kuo greičiau pasistūmėtų pirmyn. Nepamirškite šių kilnių planų prisiminti ir testamentuose. Mūsų padėka ir maldos. Dabarties ir ateities kartos nepamirš Jūsų. Auką siųsti: Building Fund Franciscan Monastery, 680 Bushwick Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

IŠ VISUR

— Los Angeles dramos sambūrio skelbto dramos veikalo konkurso jury komisija rugpjūčio 2 padarė tokį sprendimą: pirmą 1000 dol. premiją vieningai paskyrė rašytojui ir dramaturgui Algirdui Landsbergiui už jo trijų veiksmų tragikomediją "Paskutinis piknikas", antrą 500 dol. premiją vieningai paskyrė dramaturgui Anatolijui Kairiui už jo trijų veiksmų komediją "Ku-kū". Jury komisiją sudarė: prof. dr. C. Jasutyte, režisierė D. Mackialienė, rašytoja Alė Rūta, rašytojas J. Tinnis ir prof. dr. E. Tumienė. Konkursui buvo atsiųsti aštuonių veiklų rankraščiai.

— Kun. Pranas Kelpšas, Višų šventųjų lietuvių parapijos vikaras, Chicagos arkivyskupo kardinolo J. Cody paskirtas Sv. Kryžiaus ligoninės kapelionu vieton kun. Antano Zakarausko. Pastarasis jau anksčiau paskirtas šv. Marijos Gimi-mo parapijos klebonu.

— Italijos Alpėse, saleziečių stovyklavietėje, vyksta lietuvių ka vasaros stovykla. Stovykloj 31 mergaitė ir 26 berniukai, beveik visi iš Westfalijos. Taip pat yra 8 suaugę — vadovai ir stovyklautojai iš Vokietijos.

— "I Laisvę" žurnalo naujas numeris netrukus bus išsiuntinetas prenumeratoriam ir platintojam. Tai paskutinis redaktoriaus Leonardo Valiuko numeris. Nuo kito numerio redaktorius bus Juozas Kojelis iš Los Angeles, Calif. Žurnalo administratorium ir toliau lieka Aleksas Kulnys, kurio adresas: 1510 East Mercer Ave., West Covina, Calif. 91790. Prenumeratos kaina metam — 5 dol.

— Stasys Baranauskas, vienintelis dramatinis tenoras solistas, su savo koncertais aplankė Europos, Pietų Afrikos, Australijos ir JAV kraštus ir visur susilaukęs puikių muzikos kritikų įvertinimų spaudoje, laimėjęs Tribune festivalių konkurse pirmąją vietą vyrų sekcijoje visame Midwest regione, atlikęs pagrindines partijas Fausto, Carmen, Aidos, Trubadūro, Pajacų, Cavallerijos Rusticanos, Toscos, Gražnos, Lokio, Maro, Danos, Fidelio, La Forza del Destino operose ir su Stuttgartio simfoniniu orkestru įdainavęs savo plokšte, atlikęs giliai dramatinę partiją simfoniniame koncerte Orchestra Hall, kuris bus rugsėjo 5 d. Chicagoje.

— Ateitininkų Federacijos prieškongresinėje stovykloje Dainavoje šių metų rugsėjo 1 bus kun. Sauliaus Laurinaičio paskaita: "Krikščionis ir gyvyji dvasia". Rugsėjo 2 kun. Gediminas Kijauskas, SJ, kalbės apie veikimo metodus, o Algis Zukauskas apie tarpsąjunginį bendradarbiavimą. Rugsėjo 3 bus dr. Antano Sužiedėlio paskaita: Ateitininkas gyvenime ir kun. St. Ylo paskaita: Ateitininkai 2100 metais. Rugsėjo 4 d. 10-12 v. stovyklos darbų susumavimas, ir po to išvykimas į Chicago šventi ateitininkijos 60 metų sukakties, kuri bus pradėta iškilni literatūros vakaru Jaunimo centre. Literatūros vakaras bus pradėtas rugsėjo 4 d. 7 v. v. Jame dalyvaus dešimt mūsų žymiųjų rašytojų bei poetų.

— Neringos stovyklavietės adresas: R. F. D. 4, Box 134 C, W. Brattleboro, Vt. 05301. Stovyklavietės naujas telefonas: (802) 254-9819.

— Perku lietuviškus metalinius pinigus (varinius ir sidabrinus) ne būtinai. Pasiūlymus siųsti iki rugsėjo 20 d. adresu: Noble Branch P. O. Box 4272, Cleveland, Ohio 44132.

Los Angeles šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje liepos 25 susituokė R. Grišius ir D. Butkevičiūtė. Nuotr. L. Kanto.

SACHMATAI

Veda K. Merkis

Lietuvos komanda tvirtai žengia pirmąją Europos taurės korespondencinių šachmatų varžybose, priešaky Maskvos rinktinės. Tarp tautinės federacijos (IOCF) organas FERNSCHACH rugpjūčio nr. pateikia tyrimų lentelę: Lietuva 59 (8 nebaigtos), Maskva 37 (8), Vokietija 44 (8), RSFSR 43 (7), Vengrija 44 (8), RSFSR 43 (3), Rytų Vokietija 40 (14), Latvija 31½ (3) ir Belgija 26 (7).

U. S. Open pirmenybės prasidėjo sekmadienį, rugpjūčio 9 d. Bostono Parker House viešbutyje. Jose dalyvauja Amerikos, Kanados, Europos ir Pietų Amerikos šachmatininkai. Jų tarpe keli lietuviai: Vladas Karpuska iš Chicago, Ignas Žalys iš Montrelio ir Algis Makaitis su Kaziu Merkiu iš Bostono. Pirmenybės truks iki rugpjūčio 22 d.

Algis Makaitis, stipriausias šiuo metu lietuvių šachmatininkas Bostone, paskirtas naujuoju kapitonu pirmosios Lietuvių komandos, kuri sekmingai kovoja Bostono tarpklubinėse Lietuvos vardu jau 21-rius metus. Nuo pat pradžios (1949 m.) iki šiol tos komandos kapitonus išbuvo šių eilučių autorius.

Chicago lietuvių šachmatų klubo turnyras, kuris buvo pradėtas prieš Naujuosius Metus, tik dabar užsibaigė. Jį laimėjo Rimkus, surinkęs 8-1 taškų; vienintelę partiją jis pralaimėjo Ambutui. Antrąją baigė Rukuiža 6½ t., toliau Fabijonas 6, Cvičkovski 5½, Zinkevičius 5 ir kiti mažiau. Turnyrą pradėjo 14, baigė 10 žaidėjų. Turnyro laimėtojas gavo SK p-ko V. Karpuskos asmeninę dovaną, antros ir trečios vietos laimėtojai — šachmatų klubo dovanas.

Pasaulio Liet. Gydymo Sąjungos išleistas 3 spalvų ženklelis Lietuvos okupacijai priminti. Ženkleliai lipinami ant laiškų, 100 ženklelių už 1 dol. Platiniojams nuolaida. Kreiptis: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Reikalinga šeiminkė Vilos Marijos poilsio namams. Visai lietuviškoj aplinkoj pilnas išlaikymas ir geras atlyginimas. Skambinti vakarais 9 val. tel. (203) 922-9904. Rašyti: Sesuo Vėdėja, Villa Maria-Rest Home, P. O. Box 155, Thompson, Conn. 06277.

NAUJOS PLOKSTELĖS

Tra-Lia-Lia, Lituanicos Tunto skautų įdainuota 18 lietuviškų skautiškų dainų: O Tėvyne gintarine, Kregždutė, Strazdelis, Nusileido sauluzėlė, Sienele, Pakelsim vėliavas, Pasėjau linelius ant pylimo, Ramovėnų maršas, Smarkiausi iš visų, Smailužis, Vėjas, Sutrenks propeleriai, Gėsta laužai, Šėriau šėriau, Vėjavaišis. Paruošė F. Strolia. Stereo su persiuntimu 5 dol.

Gimtinės dangus. Lietuvių kompozitorių lengvos muzikos įrašyta 12 dainų: Gimtinės dangus, Jūra gimtoji, Prie laužo, Linksmasis medžio-klas, Kelionės daina, Žalasis potvynis, Grįžtant į uostą, Cipolinas, Vėjas pusto kopų smiltis, Prie apkeisto namo, Siaurės atradimas, Skaumas. Dainuoja solistai. Išleido Lietuvių Radijo Montrealyje. Kaina 5 dol.

SPARNUOTI LIETUVIAI — DARIUS IR GIRĖNAS. Petro Jurgėlos parašyta knyga. Plačiai vaizduoja pasirengimą žygiui, skridimą ir jų tragišką žuvimą Vokietijoje. Surinkta platus spaudos atsiliepimai. Knyga turi 384 psl., 81 nuotrauką ir 5 brėžinius. Įrašyta į kietus viršelius.

Knygos yra vos keliolika egzempliorių. Kaina 7 dol. Gaudama Darbininko administracijoje.

Vasaros atostogos prie Atlanto

KENNEBUNKPORT, MAINE, garsiajame atostogų krašte, kviečia visus poilsiu sveikame, atgaivinančiame ore. Priimame pavienius asmenis ir šeimas labai palankiomis kainomis. Šiemet turėsime ir moderniai įrengtų kambarių, su privačiomis voniomis, dušais ir tt. Sezonas: birželio 26 — rugsėjo 7 d. Dėl rezervacijų bei informacijų kreiptis: Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046 (Tel. 207-967-2011).

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS PLIAŽO
— GRAZIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 minutės pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidaroma vasarą nuo birželio 20 iki rugsėjo mėn. 7 d. ir jau dabar priimami užsakymai.

Kreiptis: DR. ED. JANSONAS — 15 ROSEDALE ST., BOSTON, MASS. 02124 (telef. 288-5999), o po birželio 22 d. tiesiai į vilą AUDRONĖ — CAPE COD, MASS., MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žuvinijos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

LIETUVIŲ KANKINIŲ KOPLYČIA

SV. PETRO BAZILIKOJE ROMOJE

JAU DEDIKUOTA

Jos įrengimo išlaidos dar reikalingos jūsų aukos. Įamžinkite save ir savuosius šio paminklo kūrėjų skaičiuje.

Savo auką siųskite:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND

2701 West 68th Street

Chicago, Ill. 60629

CAPE CODE IŠNUOMUOJAMA VILA

nuo rugpjūčio 15 dienos, įskaitant ir Darbo Dienos savaitgalį. Visi gyvenimui ir vasarajimui patogumai: prie ežero ir netoli Osterville uiltos srovės paplūdimio. Lietuviška aplinka.

Rašyti: Vida Gavin, 49 Hamilton Rd., Pembroke, Mass. arba skambinti (617) 826-4691.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD

President

Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Šallina ir adv. J. Grigalius. Reikala su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš \$175,000,000.

Current dividend 5½% on all accounts.

Dabar moka 5½% už visų rūšių taupomus pinigus.

NAUJAI GAUTOS KNYGOS

Siluva žemaičių istorijai, I mas tomas. Kun. St. Ylos, kietais viršeliais, 295 psl., 5 dol.

Numizmatika, J. K. Kario studija apie Lietuvos ir kt. šalių pinigų, kietais viršeliais, 340 psl., 15 dol.

Pauliaus Augiaus meniškasis albumas, didelio formato, 17.50 dol.

Išdžiūvusi lanka, A. Barono novelės, 4.50 dol.

Laužai liepsnoja vakaruose. Skautų meniškasis albumas, didelio formato, 3 dol.

Prisiminimų fragmentai, K. Musteiko, 2.50 dol.

Lemtingos dienos, J. Jaškauskio, 2.50 dol.

Lituanistikos darbai II, J. Balio, 2.50 dol.

Sparnuoti lietuviai — Darius ir Girėnas, P. Jurgėlos, 7 dol.

Nutclusios dienos, Žemaičių Antano, 1 dol.

Vilnius lietuvių liaudies dainose. Paruošė G. Krivickienė, 5 dol.

Sakykim, vyrai, taip nebuvo, B. Zumerio satyriniai apsakymai, 2 dol.

Agonija, J. Gliados, II-joji laida, 5 dol.

Šios bei kitos knygos ir leidiniai gaunami Darbininko administracijoje.

LB Woodhaveno apylinkė pagamino

ženklelį klijuoti ant automobilio lango (de-cal):

aukso spalvos rėmuose, baltas vytis raudoname fone. Dydis: 2½x2 inč. Galima užsisakyti paštu pristunčiant \$1.00 už ženklelį — DARBININKO administracija, 910 Willoughby Ave. Brooklyn, N.Y. 11221.

GLEN SPRINGS ACADEMY

WATKINS GLEN, N.Y.

in the heart of the Finger Lakes

A new exciting venture in secondary education. Boys grades 9-12. Small classes, seminars, stimulating faculty. For the most part, students will be able to progress through their courses at their own rate of speed. Students work as well as study. In addition to the standard curriculum, each boy at Glen Springs is encouraged to develop his special interests which may include subject areas as diversified as welding, flying, livestock raising, etc. Sports program.

For information and brochure, write:
HEADMASTER, GLEN SPRINGS ACADEMY
Watkins Glen, N.Y. 14891 — Tel. (607) 535-2745

FIRMAUJANTI DESŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKISKOS SPECIALYBES

SCHALLER & WEBER

AUGSČIAUSIOS KOKYBES PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros

Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užsėkite — įsitikinsite!

9 DIDŽIUOLĖS KRAUTUVĖS 9

New York: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047

Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068

Astoria: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210

Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116

E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677

Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552

Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154

Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-434-9070

SCHOOLS

BRADEN SCHOOL

Est. 1883

A unique school, specializing in traditional preparation of High School graduates for success in college. — Small classes. Experienced staff. Realistic guidance. 95% success in College admissions. Intensive Summer Program. Catalog. Box F, Cornwall-on-Hudson, N.Y. 914-534-5230

AUSTIN-CATE ACADEMY

CENTER STRAFFORD, N.H.

Boys, Grades 7-12. Founded 1833. College Preparatory. Also Business or General Courses. Boys taught how to study. Small classes, maximum personal attention. Careful supervision. Sports program, beautiful campus. Tuition \$2,900. Catalog. Also Summer Session. Nelson P. McLean, Headmaster.

CARSON LONG

MILITARY SCHOOL

Educates the whole boy — physically, mentally, spiritually. How to learn, how to labor, how to live. Prepares him for college and life. Grades 6-12. 134th year of character building. Over all charges — \$1900. For catalog write: Box 27, New Bloomfield, Pa. 17068.

PROCTOR ACADEMY

Established 1848

College Prep Plus

Auto mechanics — Woodworking — Remedial reading — Full sports program — skiing — Write Headmaster

PROCTOR ACADEMY
Andover, New Hampshire 03216

CORNWALL ACADEMY

150 Boys, Grades 9-12 & P.G. — approved. We offer a highly tutorial program of study to the underclassman who is having difficulty in large classrooms and to the post-graduate who seeks admission to a better college. We do not handle problem boys. Supervised study halls, teachers trained to find the best in each student. Write or phone John G. Moran, Cornwall Academy, Great Barrington, Mass. 01230 — (413) 528-1015.

THE MILFORD ACADEMY

150 Gulf St., Milford Conn.

WHERE POTENTIAL IS MORE IMPORTANT THAN PAST PERFORMANCE

Fully Accredited
Student - Faculty Ratio: 10-1
Tutorial Sessions
Advanced Placement and Remedial Classes
Air Conditioned Classrooms
Full Recreation Program
100% College Acceptances
Boys Boarding, Grades 9-PG
Day School, Grades 7-PG

Write or phone for Catalog — C
(203) 878-5921

H. W. MALE

EXP NITE CLERK — steady work nice working conditions hours 12 to 8 PM. Good salary and fringe benefits. Pelham Gardens Motel — 2410 Grace Ave. Bronx. Call 231-2300

Work near home SECOND COOK 6 day week 3 PM to 12 PM excellent working conditions, Casa Felici 288 Larkfield Road East Northport, L.I. Call: 516 AM 1-4880, Mr. Cimino

EXPERIENCE MAINTENANCE Mechanic on elevators Steady work Union shop 40 hrs overtime plus benefits McGlynn Hays, Inc., 62 Grand Street, New York, Call: WA 5-8420

TRUCK MECHANIC Gas engines Permanent. Shift work top pay All Benefits Sealand Service Co., 320 Maspeth Avenue, Brooklyn, New York Call EV 8-38 10 Mr. Stephens Bet. 1 PM and 3 PM

Experienced Auto Mechanics and Motor Cycle Mechanics part or full time salary based on ability GHOST MOTOR CYCLE 212-297-2292 or 516-767-0400

MECHANICS AUTOMOTIVE FOREIGN CARS Good hours, top wages, no Saturdays EUROPEAN AUTO SALES 1517 Route 46 Parsippany, N.J. Call 201-335-5300 Ask for Ray or Dick.

ASPHALT WORKERS Exp. Laborers, Rakers, Dump truck drivers. Salary open. 516 HA 3-2133

ZIS

FUNERAL HOME

STANLEY P. ZIS

26 Kinsley St. Nashua, N.H. — 882-3501
Serving Nashua and Vicinity.

TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

SERVICE

MARIO'S AUTO INSPECTION

REPAIR STATION

Headlights adjustment wheel alignment motor tune up and brake service Shell Bay Mayville, N. J. Cape May Court House opposite State Inspection Department Station 8 AM 5 PM Closed Sunday-Monday Owned and operated by Mario De Santis If you want to go Call 609 465-5607.

PAINTING

INSIDE and OUTSIDE

All work guaranteed. No job too big or too small. Free estimates — call after 4:30 PM — 998-6388 — Mr. GREGORY, 107 Avenue "P", Brooklyn, N.Y.

HIGHWOOD SERVICENTER, Inc., Open 7 days a week. We do general auto repairs and towing service — 19 East Ivy Lane Englewood, N.J. Call 201-569-0039, 201-569-0067, ask for TOM or JOHN.

PAINTING

ANY TYPE OF JOB

INSIDE and OUTSIDE WORK

Special Prices

Call 933-7879 ask for George

SIESTA MOTEL

A FAMILY PLACE

Rooms, Efficiencies, Sun Deck Pool, T.V., Air Conditioning — Morning Glory Road Wildwood Crest — Dial 609-522-2527

BARNES and BARNES Moving & Delivery Service Basements and cellars cleared. No job too large or small. We do any kind of hauling. Licensed and bonded — 708 Ralph Avenue Brooklyn Call 467-6455

JIMMIE'S

DIESEL SERVICE

Open 6 Days a Week

24 Hour Service

We take pride in our work 78 Willow Ave Hoboken, N.J. Call 201-792-6130

H. W. FEMALE

EXPERIENCED WAITRESSES

FOR DINER

Steady nice working conditions. Salary tips — work near home COLTS NECK INN Route 34 and Highway 537 Colts Neck, New Jersey 201-462-0383

DISPLAY

CLAUDIO'S RESTAURANT

and MARINA

Our 100th Year!

Ft. of Main St., Greenport, N. Y. Restaurant 516 477-9800, Dock 316 477-0715 Estab. 100 yrs. 1870: Four generations of family ownership. Seafood Steaks: Continental and American cuisine. Live lobster tank. Suburb harbor view from glass-enclosed dining rooms. Upper deck Marine Dining Room. Deep water pier. Gulf products. Water, elec. showers, centrally located 1 block from business district.

LIKE LUSCIOUS LEATHER!

We're experts in Reupholstering your non-leather sofa or chair. Lowest cost in N. Y. International Leathersmiths, 156 Fifth Avenue (20th St.) Room 622, NYC. 675-3634

OUTSTANDING BUY

JUDIES RESTAURANT

Established over 35 years. Only A. A. in Kingston Fully equipped and air conditioned Spacious living quarters above Rest. Asking price \$77,000 Cash required \$35,000 Mortgage of \$42,000 to be paid out. 395 Albany Ave. Kingston, N. Y. Call 914 331-0455

Virginia 9-4496

A. R. SHIPLEY

COMPANY

Aluminum Combination Windows and Doors

Jalousie Windows Aluminum Awnings

600 RIDGEWOOD AVE. Brooklyn, N. Y. 11208 Allen R. Shipley

DEXTER PARK PHARMACY

Wm. Anastasi, B.S.

77-01 JAMAICA AVENUE

(Cor. 77th Street)

Woodhaven, N.Y. 11421

WE DELIVER

Michigan 2-4130

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

New Yorko Lietuvių tautinių šokių grupė, vad. Jadvygos Matulaitienės, išpildys lietuviškąją programą dalį Baltijos Festivalio metu. Tautiniam šokiui akomponuoja V. Strolia.

Juozas Vastūnas, Realesto ir insurance brokeris, persikėlė į Lito kelionės biuro patalpą. Dabar jo adresas yra: 84-10 Jamaica Ave., telefonai: 846-7226 arba 846-7405. Anksčiau jis savo įstaigą turėjo priešais kelionių biurą toje pačioje Jamaica Ave.

Į sendraugių ateitininkų stovyklą, kuri buvo praeitą savaitę Dainavoje, iš New Yorko buvo nuvykęs kun. Pr. Geiščiūnas ir ten skaitė pasikaitą.

Antanas Senikas serga ir guli Monticello ligoninėje. Tolimesniam gydymui numatomas perkelti į New Yorko ligoninę. A. Senikas ilgą laiką uoliai dirba Balfėje, eidamas centro valdyboje įvairias pareigas. Dabar yra ir vienas iš Balfės direktorių.

Stanislava Gimbutienė, 47 m. amžiaus, gyv. Wilmington, Del., mirė balandžio 30 po staiga išsiliojusio galvoje kraujo. Paliko du mokyklinio amžiaus berniukus ir vyrą Stasį, kuris irgi sirgineja. Gimbutai yra Darbininko skaitytojai.

Religinė Šalpa ir Kat. Moterų Kultūros draugija posėdžiavo rugpjūčio 11 ir tarėsi savo metinio koncerto reikais. Koncertas, skiriamas persikojamajai Bažnyčiai Lietuvoje prisiminti, bus gruodžio mėn. Posėdyje taip pat dalyvavo Algirdas Kačanauskas, kun. L. Budreckas ir chorų atstovai.

Lito kelionių biuras (Litas Travel Service) rugsėjo 7 rengia ekskursiją į Lietuvą. Ekskursija sustos Helsinkyje 2 dienas, Vilniuje 7 dienas, Maskvoje 2, Romoje 2, Amsterdamo 2 dienas. Visa kelionė, įskaitant ir viešbučius, kainuos 710 dol. Kas norėtų šioje ekskursijoje dalyvauti, prašom pirmiausia pasirūpinti užsienio pasu ir tada skambinti į: Litas Travel Service (212) 847-5522.

Klebonijai reikalinga šeiminkė. Skambinti 255-2648.

— Ieškomi: Pranas Urbietis, gyvenęs ar gyvenas 1316 James St., Baltimore, Md., 21223; J. Skavičius, 4958 Whitaker Ave., Philadelphia, Pa. 19124. Jie patys arba žinantieji, prašomi rašyti: Mrs. Marija Petrauskas, 91 Lafayette St., Hartford, Conn., 06106.

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

N. Y. Lietuvių Filatelistų draugija išleido naują savo biuletinį. Biuletenis pasirodo penkis kartus per metus. Šis numeris trečias — liepos mėn. Numeryje sutelkta daug bendrų filatelistų žinių, žinių apie lietuviškus pašto ženklus, rengiamas parodas, aprašomos lietuviškų pašto ženklų laidos, įdėtos platesnės aprašymos Klaipėdos krašto ženklų. Biuletinį redaguoja Walter E. Norton, jam talkina Charles Matuzas ir Algirdas Vizbara.

Prej. J. Končius rugpjūčio 9 atvyko iš Putnamo ir sustojo pas savo gimines Yonkers, N. Y. Čia išbuvo iki rugsėjo mėn. pradžios.

Kun. A. Račkauskas, pasinaudodamas savo atostogomis, buvo nuvykęs į ateitininkų sendraugių stovyklą.

Balfės centro valdyba posėdžiavo rugpjūčio 12 savo patalpose. Plačiau kalbėta apie testamentų sudarymus. Tam klausimui nušviesti į posėdį buvo pakviestas Lietuvos gen. konsulas A. Simutis. Taip pat kalbėta ir apie Balfės seimą, kuris bus Bostone šį rudenį.

Kun. Pr. Geiščiūnas, Balfės reikalų vedėjas, nuo rugpjūčio 17 iki 29 išvyksta atostogų į Putnamą, kur Matulaičio namuose pavaduos atostogaujantį kun. V. Zakarą.

Grazina Būgaitė, pagerbdama savo motinos a.a. Juzės Būgienės dešimtąjį mirties metinių prisiminimą, atsiuntė Balfiui 10 dol. auką.

Į Liet. Fronto Bičiulių stovyklą, kuri šią savaitę vyks Dainavoje prie Detroito, iš New Yorko išvyko dr. Br. Radzivas, J. Pažemėnas ir Al. Balsys su žmona.

Dail. J. Bagdonas tapo partizaninėm temom tris paveikslus. Vienas vaizduos kautynes prie miško (dydis 20 pėdų x 8 pėdų), antras — Daumanto prasišverimas ir Vakarus (7 x 8 pėdų dydžio), trečias — partizanų štabas miške (10x8 pėdų dydžio). Dailininkas taip pat spalio 17-24 Detroito rengia savo tapybos parodą.

Marcelė Andrikytė, su Lietuvos vyčių ekskursija lankydamos Venecijoje, atsiuntė sveikinimus ir Darbininkui. Ačiū.

Jonas Butkus, Darbininko skaitytojas, 81 m. amžiaus, gyv. New Hyde Pk., N. Y., mirė rugpj. 1 Palaidotas iš Karalienės Angelių bažnyčios Sv. Jono kapinėse. Paliko liūdinčią žmoną Anelę, du sūnus ir 2 dukteris bei anūkus. Šermėnims rūpinosi Šalinskų įstaiga.

Darbo dienos savaitgalio ekskursija į Montrealį ir kitas šventoves bus tik vienas autobusas, kuriame jau rezervuotas per 20 vietų. Kas norėtų dalyvauti, nelaukite paskutines dienas ir tuojau skambinkite tel. GL 2-2923 arba GL 5-7068 (žiūr. skelbimą šiam psl.).

Genovaitė ir Kazys Trečiokai, gražiai įsikūrę nuosavame naujame name, Union, N. J., Lietuvių Fondui ir šiais metais per Jadvygą Baltrušaitienę, Lietuvių Fondo komiteto narę, paaukojo 200 dol., padidindami savo įnašą Lietuvių Fonde iki 1,200 dol. G. ir K. Trečiokai ir toliau pasižada kas metai aukoti Lietuvių Fondui. Tikrai gražus ir garbingas pavyzdys. — V. Butvydas, Newark, N. J., Lietuvių Fondo komiteto pirmininkas.

Antanas Inkevičius, 91 m. amžiaus, gyv. Richmond Hill, N. Y., mirė rugpj. 1. Palaidotas rugpj. 5 iš Apreiškimo bažnyčios Svč. Trejybės kapinėse. Paliko 2 dukteris, sūnų bei kitas gimines. Šermėnėmis rūpinosi Šalinskų laido tuvių įstaiga.

Marcelė Tumas - Tamašauskienė, 83 m. amžiaus, gyv. Woodhavene, mirė rugpj. 1 d. Palaidota per Apreiškimo bažnyčią rugpj. 5 Sv. Karolio kapinėse. Paliko liūdinčią dukrą Olgą ir kitus gimines. Patarnavo laidotuviams Šalinskų šermėninė.

N. Kulikauskas, Ozono Pk., N. Y., prisišūdamas 10 dolerių savo prenumeratui, kartu apmokėjo dvejų metų prenumeratą savo žentui Antanui Mažeikai ir dar pridėjo dešimtį metų spaudos darbam. Už aukas bei supratimą lietuviškos spaudos sunkumų Darbininko administracija nuoširdžiai dėkoja.

Baltijos Festivalio proga BATUNO išleidžiamas gausiai iliustruotas leidinys, kuris bus išdalintas visiem atvykusiems į festivalį nemokamai, jau atiduotas spausdinti. Spausdina tėvų pranciškonų spaustuvė Brooklynė.

Estų merginių gimnastų grupė iš Lakewood, N. J., žinoma iš savo puikių pasirodymų New Yorko Pasaulinėje parodoje, atliks specialią programą BATUNO rengiamam Baltijos Festivaliui.

Nastutė Umbražaitė, BATUNO vicepirmininkė, tvarko specialiu autobusu išvyką į Baltijos Festivalį iš Woodhavene ir Freehold, N. J. Susidomėjimas pasinaudoti šia patogia ir pigesne susisiekimo priemone yra didelis ne tik pas lietuvius, bet ir pas latvius ir estus. Rezervacijų reikalu kreiptis į BATUNO įstaigą, tel. (212) 828-2237.

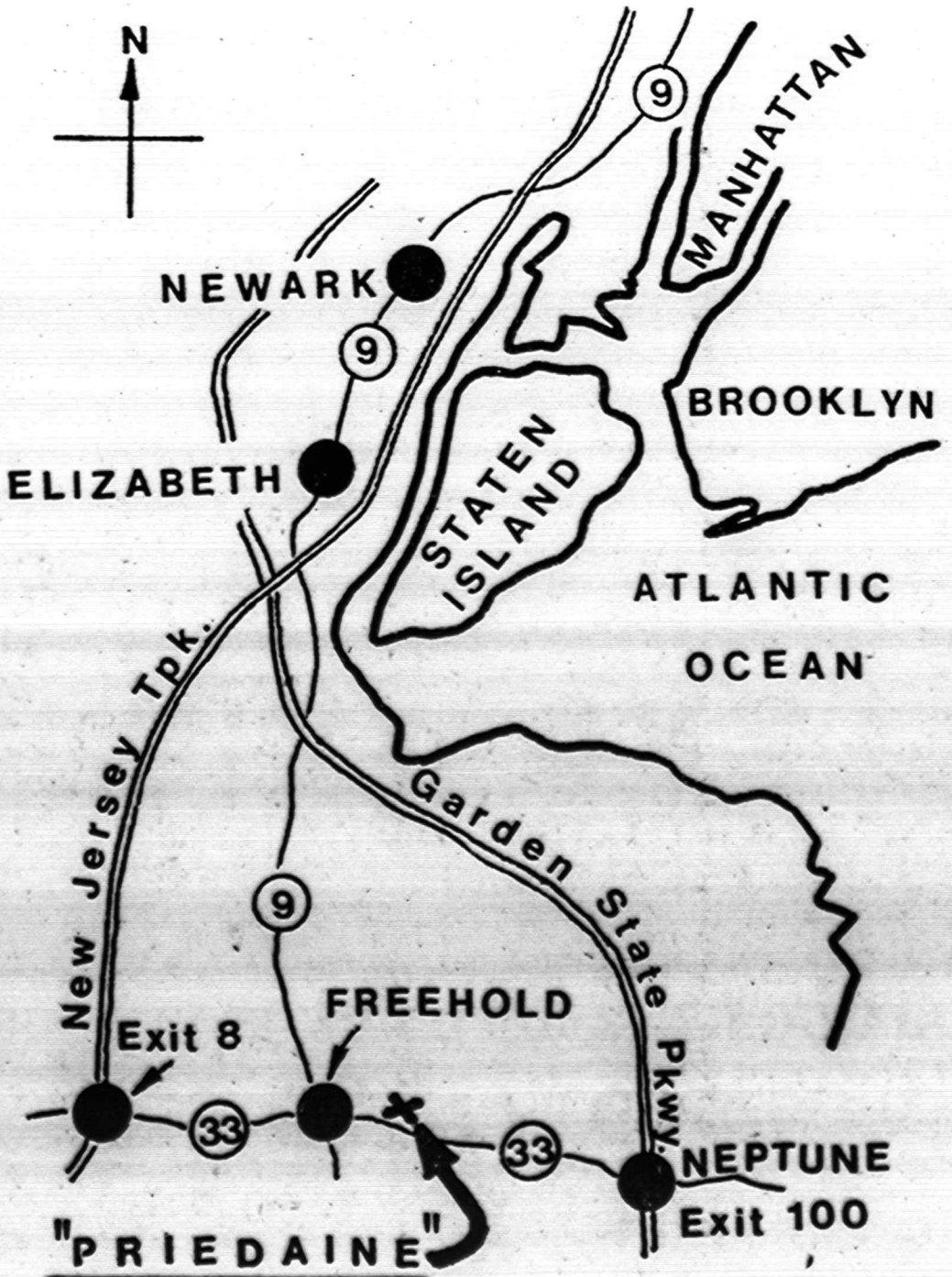

Milda Grušaitė ir Kęstutis Čižiūnas susituokė rugpjūčio 1 Paterson, N. J., lietuvių parapijos bažnyčioje. Nuotr. V. Maželis

IŠ LIETUVOS VYČIŲ VEIKLOS

Newark, N. J. — Vietos 29 Lietuvos vyčių kuopa rugpjūčio 4 turėjo specialų susirinkimą šv. Jurgio salėje. Buvo svarstomos rezoliucijos, kurios buvo pasiūstos ir vyčių metinį seimą.

"Priedaine", latvių bendruomenės parkas, kur šeštadienį, rugpjūčio 22, įvyks Baltijos Festivalis, yra labai lengvai pasiekiamoj vietoj. Čia yra, dedamas žemėlapis, parodą, kur ji yra ir kokiais keliais ji pasiekama. BATUNAS taipgi yra nusamdes specialų autobusą, kuris iš Woodhavene norinčius nuvežti į festivalį ir parveš atgal. Vietų skaičius yra ribotas. Nori pasinaudoti šia patogią susisiekimo priemone turi nedelsiant iš anksto užsisakyti sau vietas autobuse. Skambinti į BATUNO įstaigą (212) 828-2237 arba Kestučiai Miklui (516) 935-0896.

IGNAS KAZLAUSKAS IŠEJO Į PENSIJĄ

Ignas Kazlauskas, išdirbęs apie 15 metų General Cable bendrovėje, nuo rugpjūčio 1 išėjo pensijon. Vadovybė suarošė jam išleistuves, kurių metu jo darbas buvo aukštai įvertintas. Bendrovės vadovybė jam išteikė padėkos raštą už sėkmingą paruošimą jaunųjų inžinierių jų karjeros darbui. Taip pat gavo vertingų dovanų.

I. Kazlauskas nuo pat atvykimo į šį kraštą dirbo Lietuvių Bendruomenėje. Jis yra suorganizavęs L. B. Great Necko apylinkę ir jai vadovavęs, buvo įsteigęs ir sekmadieninę mokyklą jaunesniems lietuvių vaikams.

Vokietijoje J. Kazlauskas suorganizavo lietuvių gimnaziją Miunchene ir buvo jos pirmasis direktorius. Nepriklausomoje Lietuvoje yra buvęs Kauno jėzuitų gimnazijos mokytojas, o vėliau Kauno III gimnazijos direktorius.

J. Kazlauskas apsigyveno Great Necke, N. Y. Sėkmės ir ilgų darbinių metų lietuviškoje veikloje.

Priestoliai

BOSTONO ŽINIOS

Sv. Petro Parapijos choras giedos per kun. Rusteikos 25 metų sukaktuvines mišias rugpjūčio 23 d. 11:30 v. Visi choristai prašomi susirinkti repetitijai, kuri bus rugpjūčio 18 d. po 10 val. mišių salėje po bažnyčia. Choras rengiasi giedoti lietuviškas kun. Šukio mišias. Solo giedos Stasys Liepas.

J. Pronckus, Naujienų redakcijos narys, atostogavo Cape Code. Ta proga lankėsi Bostone ir buvo nuvykęs į pikniką Putname.

Alto prezidentą Bostone sudaro: Ed. Cibas, E. Keturakis, P. Brazaitis ir Vl. Bajerčius. Alto centrui skyrus pasiuntė Vasario 16-tos proga surinktus pinigus 1800 dol.

Jūratė Kazickaitė, žurnaliste, birželio 30 kalbėjo Naujosios Anglijos moterų spaudos klube Harvarde.

Adv. Rimantas Ivaška su žmona Dalia, dukra ir sūnumi visą mėnesį važinėjo po Europą. Keliavo automobiliu.

Alaksandra ir Antanas Gustaičiai atostogauti išvyko pas savo sūnų Algį į Kaliforniją.

Miesto mokyklėse prie L. gatvės rengiama mokykla. Dailis patalpų jau pertvarkoma ir pritaikoma naujai paskirčiai.

BROCKTON, MASS.

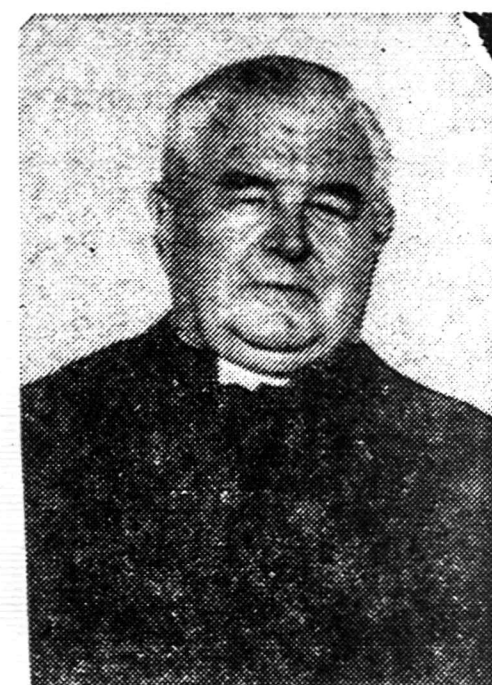
Atsisveikino su klebonu

Rugpjūčio 2 d. 3 val. popiet susirinko per 200 parapičių atsisveikinti su savo klebonu kun. Juozu Petrausku. Atsilankė ir Nukryžiuotojo Jėzaus vienuolės. Atvyko kun. F. Norbutas, buvęs klebonas, kun. S. Saulėnas iš Cambridge, kun. A. Abračinskas iš Norwood, kun. A. Klimas — seselių kapellonas, kun. A. Kontautas, kun. Jonas Petrauskas, MIC, iš Marianopolio, kun. E. Griffin iš Colmano kolegijos.

Kun. V. Valkavičius pradžioje sugiedojo Sveika Marija ir paskui tarė žodį, apibūdindamas susirinkimo priežastį.

Kun. S. Saulėnas, kuris bent kelis kartus buvo su kun. J. Petrausku vikaru, apibūdino jį kaip uolų ganytoją. Kun. F. Norbutui net 6 metus teko būti drauge su juo vikaru tame pačiame Brocktone. Jis iškėlė jo darbštumą ir staliaus pomėgį. Ip. Moniauskas paminėjo, kad jam teko mokytis toje pačioje kolegijoje. Jis atsisveikino ir buvusių kolegijos draugų, taip pat ir kolektorių ir angliškai kalbančių parapičių vardu. M. Mazgelienė prisiminė anas dienas, kai čia kun. J. Petrauskas buvo vikaras, net 14 metų juos visus čia mokė.

Sesuo Imelda priminė, kad kun. J. Petrauskas buvo vienas tų, kurie pakvietė seses iš Cambridge, Mass., į Brocktoną katekizacijai. Vėliau reko-

Kun. J. Petrauskas

mendavo nupirkti ūkį, dabartinę seserų sodybą, toje sodyboje daug dirbo, kol pritaikė vienuolynui. Prisidėjo ir prie kapelanių statymo.

Kun. M. Vembrė suminėjo, kad taip senesniai buvo susirinkę susitikti su nauju klebonu, o šiandien po 3 metų, 8 mėnesių ir 16 dienų jau atsisveikina su juo. Kun. Vembrė suminėjo klebono nuveiktus darbus paskutiniu laiku. Jis surado kun. V. Valkavičių ir jį parsikvietė į Brocktoną. O kun. V. Valkavičius linksmas smuiku ir daina, jaunuosius įtraukė į chorą, o pačius jauniausius jis vežė į pajūrį, žvėryną, net ir į kalnus.

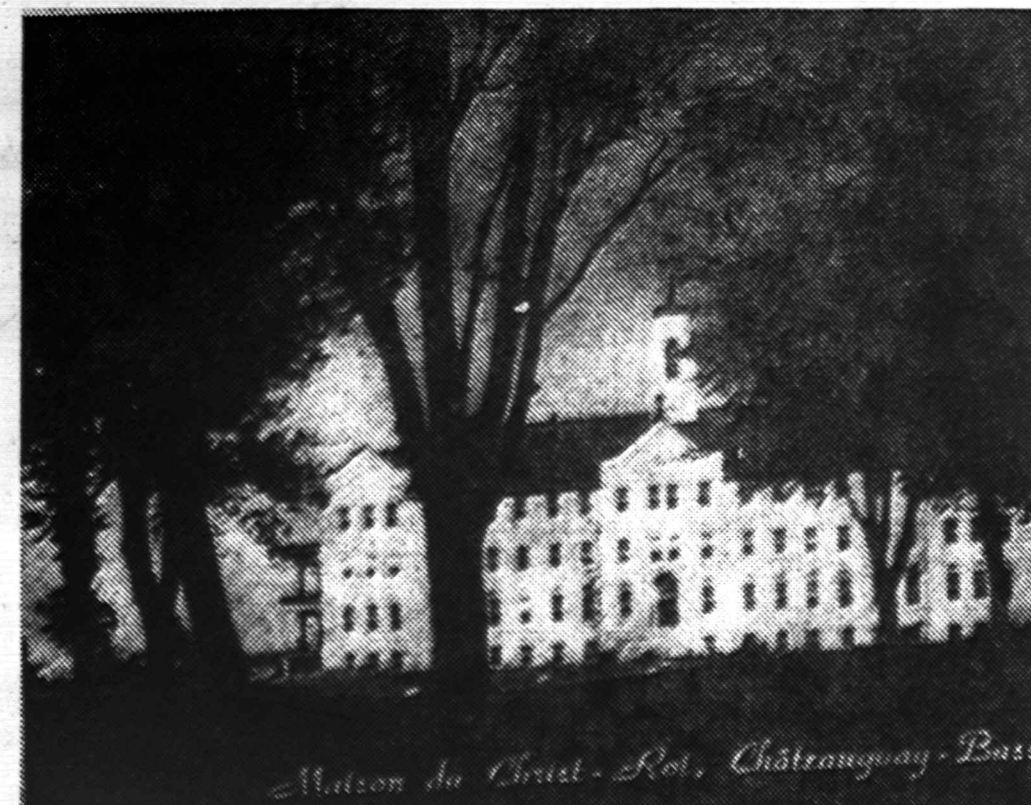
Išleistuvių proga buvo kavutė su pyragais, pyragaičiais. Surengė LKM Sąjungos kuopa ir sodalietės, kavutę parūpino A. Bukantas.

M. Kas

Rengiame ekskursiją į Montrealį

Rudens ekskursija autobusu į Montrealį, Kanadoje, kur bus aplankyta pasaulinė paroda su gražiais įrengtais Amerikos, Portugalijos ir kitų kraštų paviljonais, lietuvių bažnyčios, klubas ir kt., Cape of Madeleine, garsi šv. Juozapo šventovė, Jėzuitų kankinių vieta Auriesville, N. Y., Lake George ir kt. Ekskursija išvyks rugpjūčio 5, šeštadienį, 8 val. ryto nuo Tėvų Pranciškono vienuolyno, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, ir grįžta rugpjūčio 7 dienos vakare. Kelionė, 2 nakvynės ir patarnavimas

autobusu vietoje asmeniui kainuoja 52 dol. Nori turėti privatų nakvynei kambarį moka 55 dol. Vietas reikia skubiai rezervuoti, nes Darbo Dienos savaitgalis yra patogus ekskursijoms. Rezervuojant vietą prisiųsti 15 dol. užstatą. Kelionės reikalais skambinti T. Petru Baniūniui (212) GL 2-2923, Broliui Kazimieriui GL 5-7068, M. Šalinskienei 296-2244. Prašom nesivėlinėti ir vežtis kuo mažesniais daiktais. Įsidėti pilietybės dokumentus. Rašyti: Darbininko adm., 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Nakvynių namai, kur ekskursija sustos Montrealyje

Įrodykite kitiems, kad lietuvių Amerikoje yra daugiau! Nepamirškite!

Šeštadienį, rugpjūčio 22

puikiam "PRIEDAINĖ" latvių parke prie 33 kelio (5.3 mylios į rytus nuo 9-to kelio) FREEHOLD, NEW JERSEY

BALTIJOS FESTIVALIS

2 val. p.p. — Tinklinio varžybos tarp pabaltiečių komandų, 4 val. p.p. — Meninė program 1000 vietų amfiteatre: lietuvių, latvių ir estų tautiniai šokiai, dainos bei kiti pasirodymai.

Po programos šokiai

Užkandžių ir gėrimų bus galima gauti vietoje arba atsivežkite savo

Įėjimo auka: Suaugusiems \$3.00 — Studentams \$1.50 Vaikams iki 12 metų nemokamai

Festivalis įvyks betkokiam orui esant

Festivalio rengėjas — BATUNAS